

קריית שמונה עיר נחלים

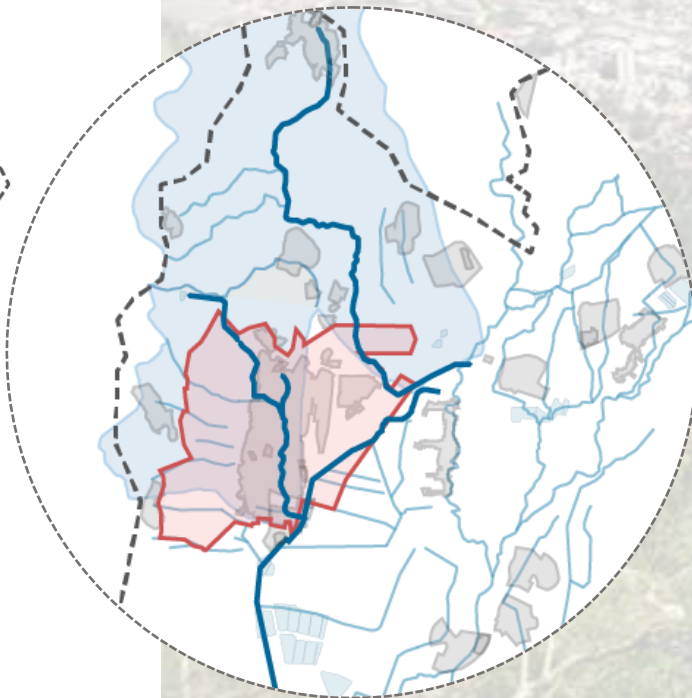
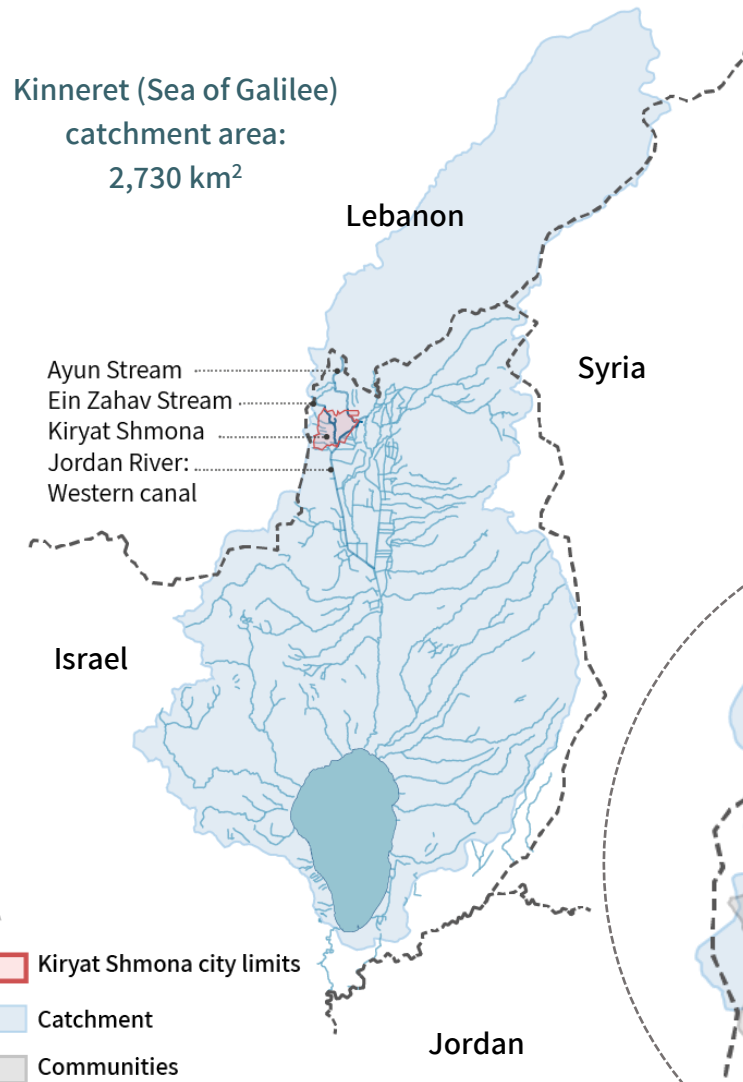
שיקום אגני של נחל עין זהב ונחל עיון

קול קורא יד הנדיב לשיקום מרחב נחל | יוני 2020

ייחודיות הפרויקט | למה כאן?

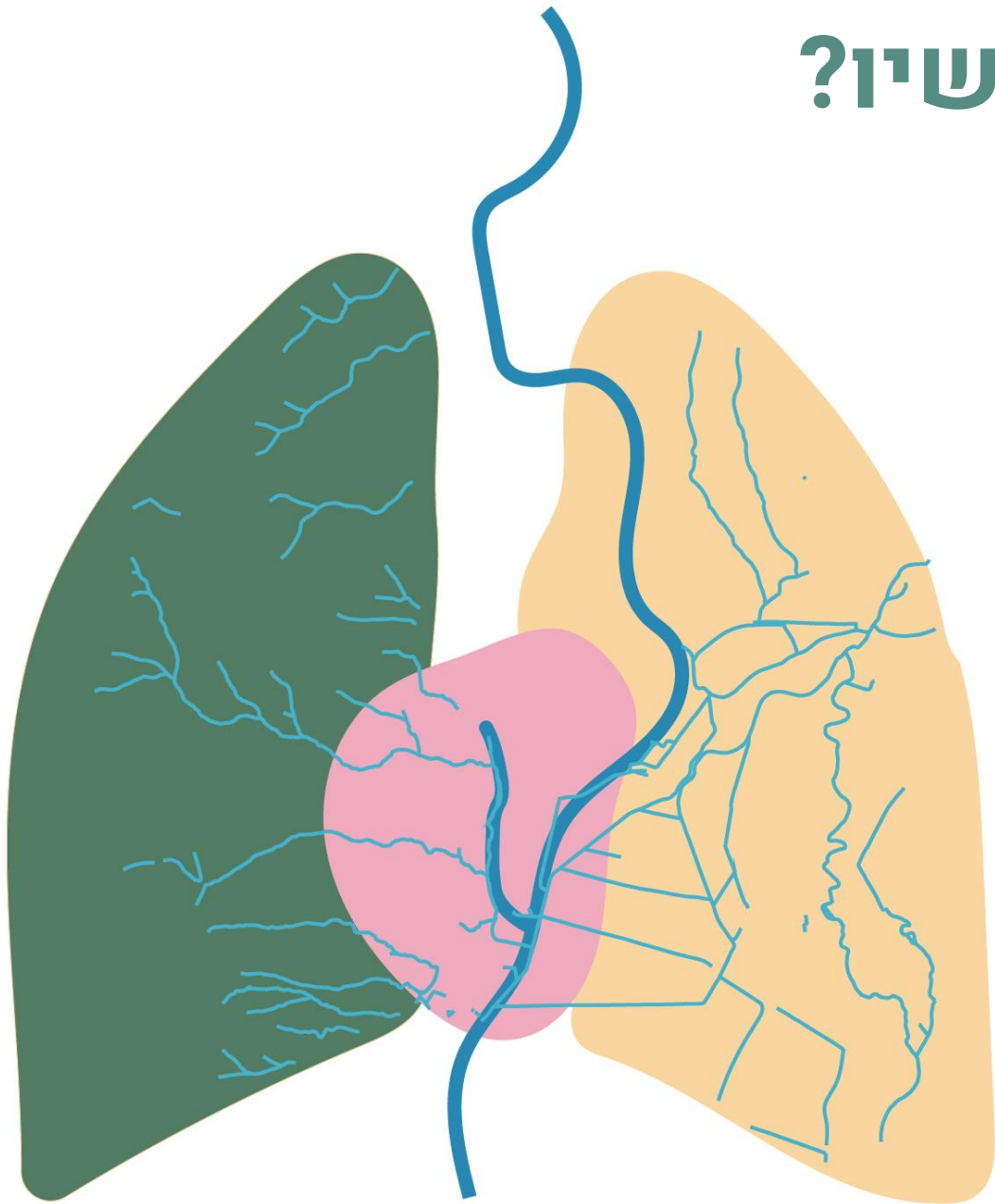
- נכס לאומי
- מרחב פעילות ממוקד
- מודל נחל-אקדמיה-קהילה

Naftali ridge

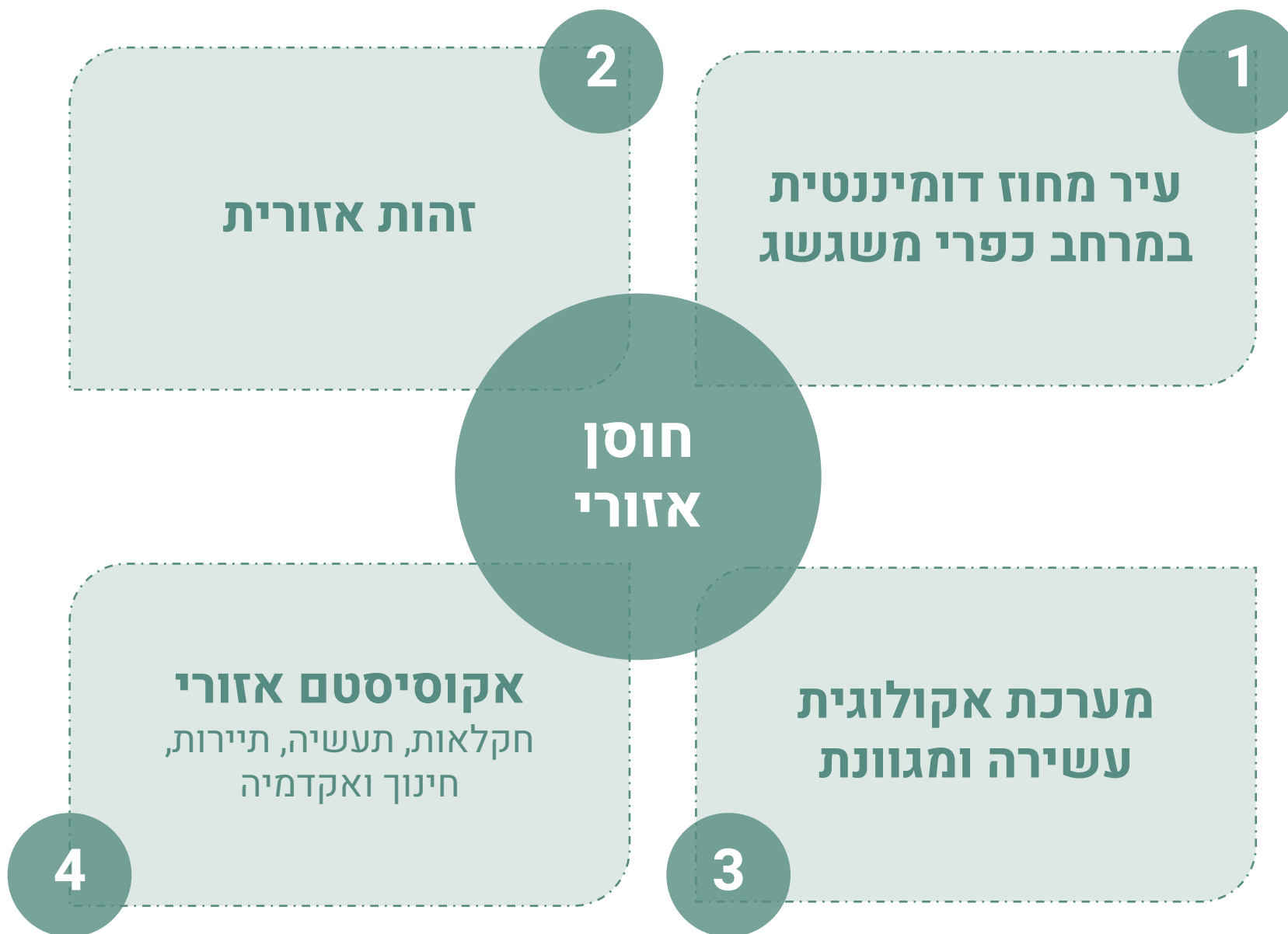
ייחודיות הפרויקט | למה עכשיו?

רוחות של שינוי

- הנהגה מחויבת לחזון אזורי
- קריית שמונה
- העיר מתפתחת

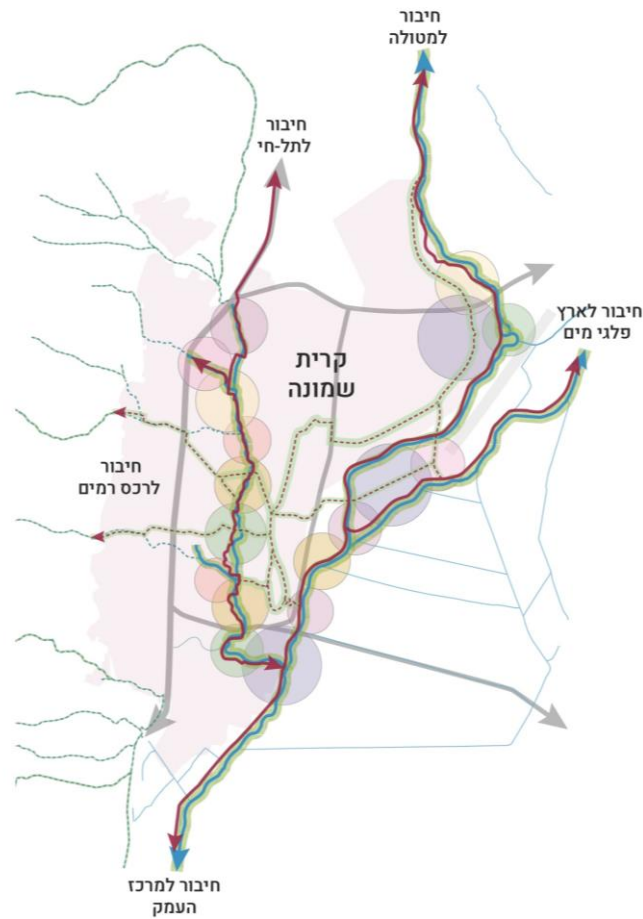
חזון ומטרות

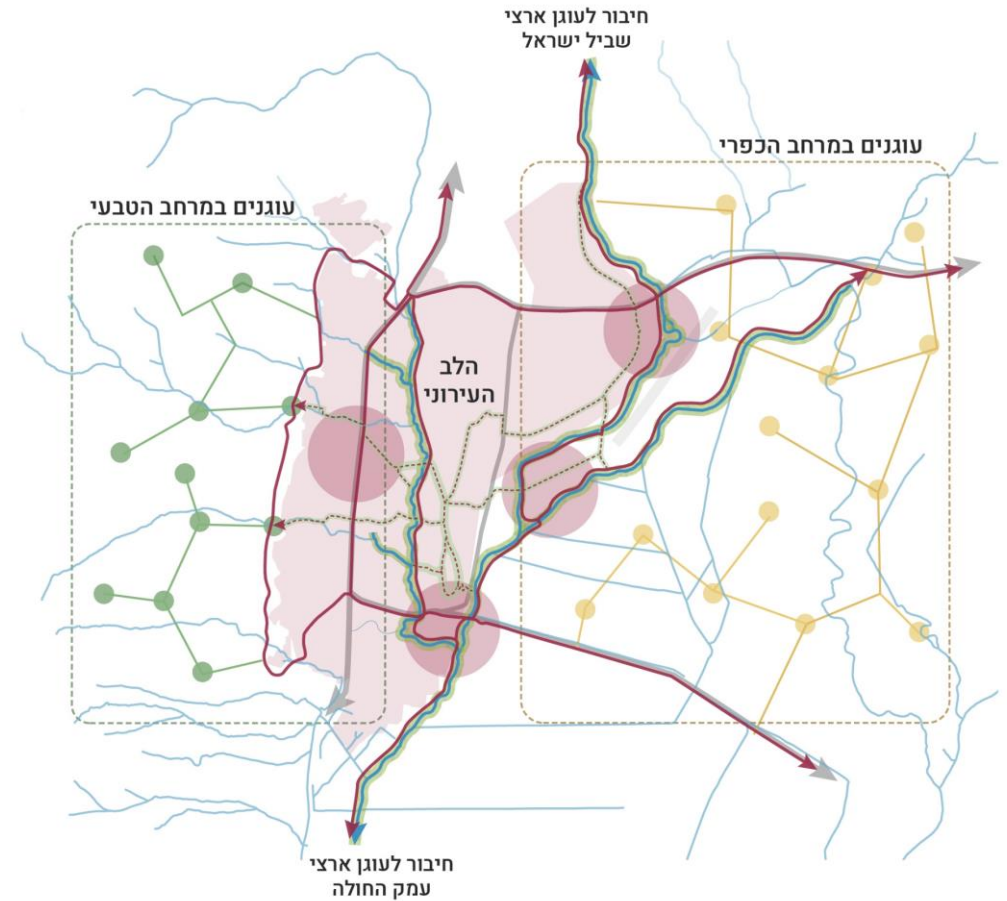
הנחלים בראייה אזורית, עירונית ומקומית

ראיה מקומית

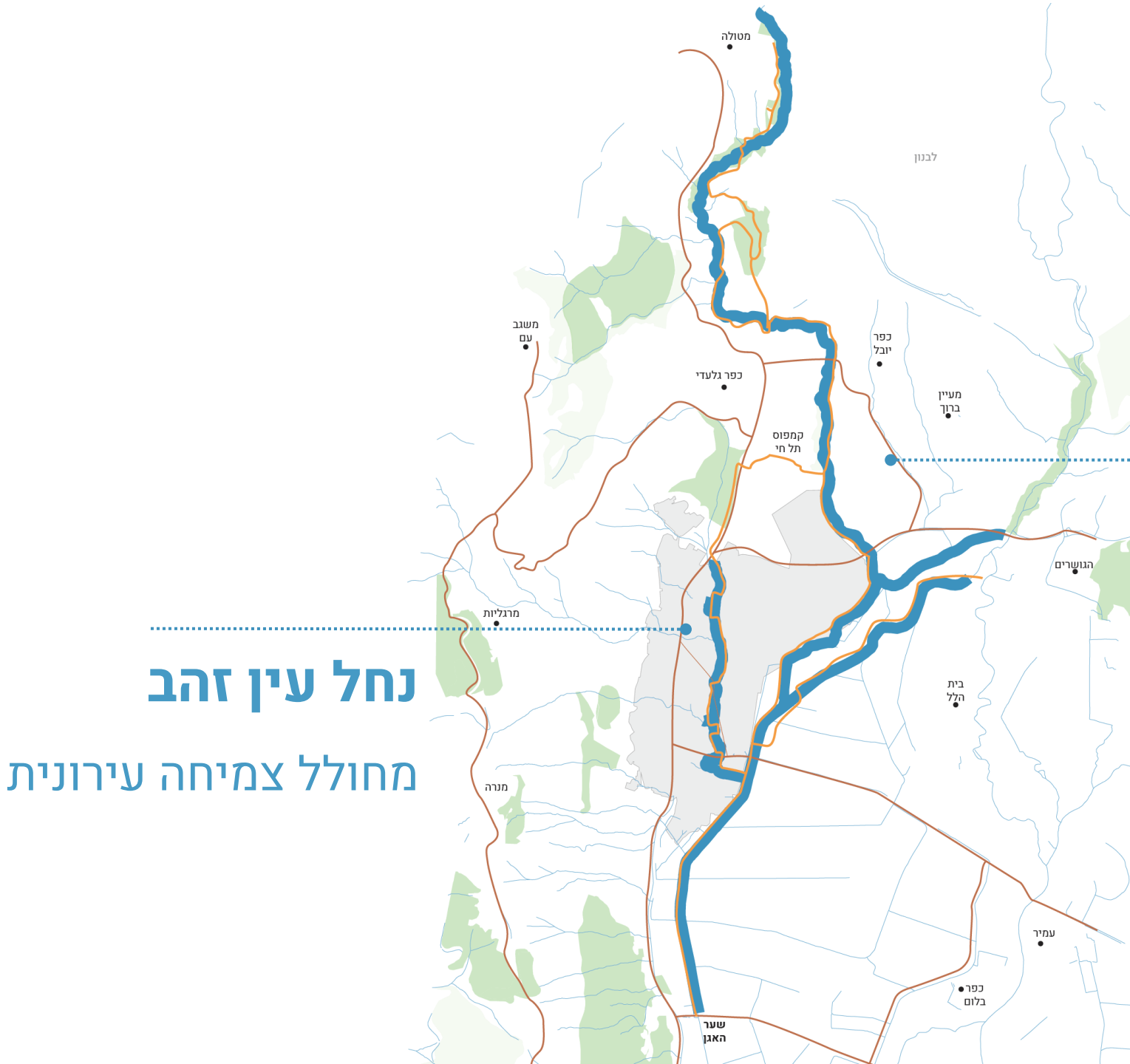

ראיה עירונית

ראיה אזורית

מרחב הפרויקט

נחל עיון

מחולל קשר עיר-כפר

נחל עין זהב

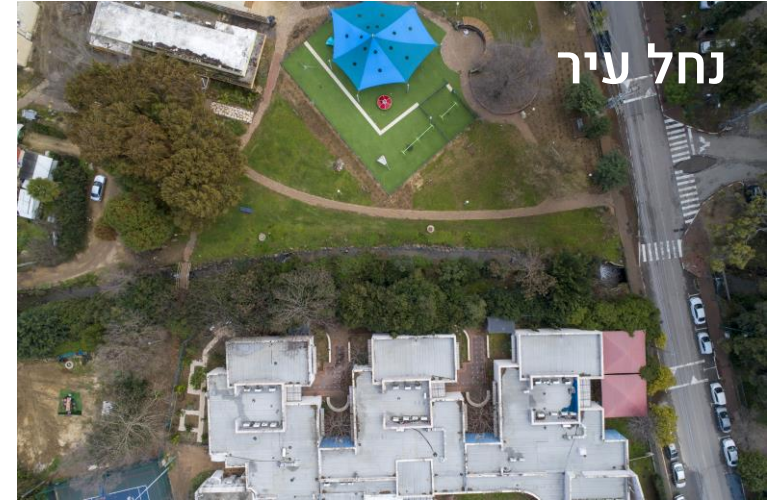
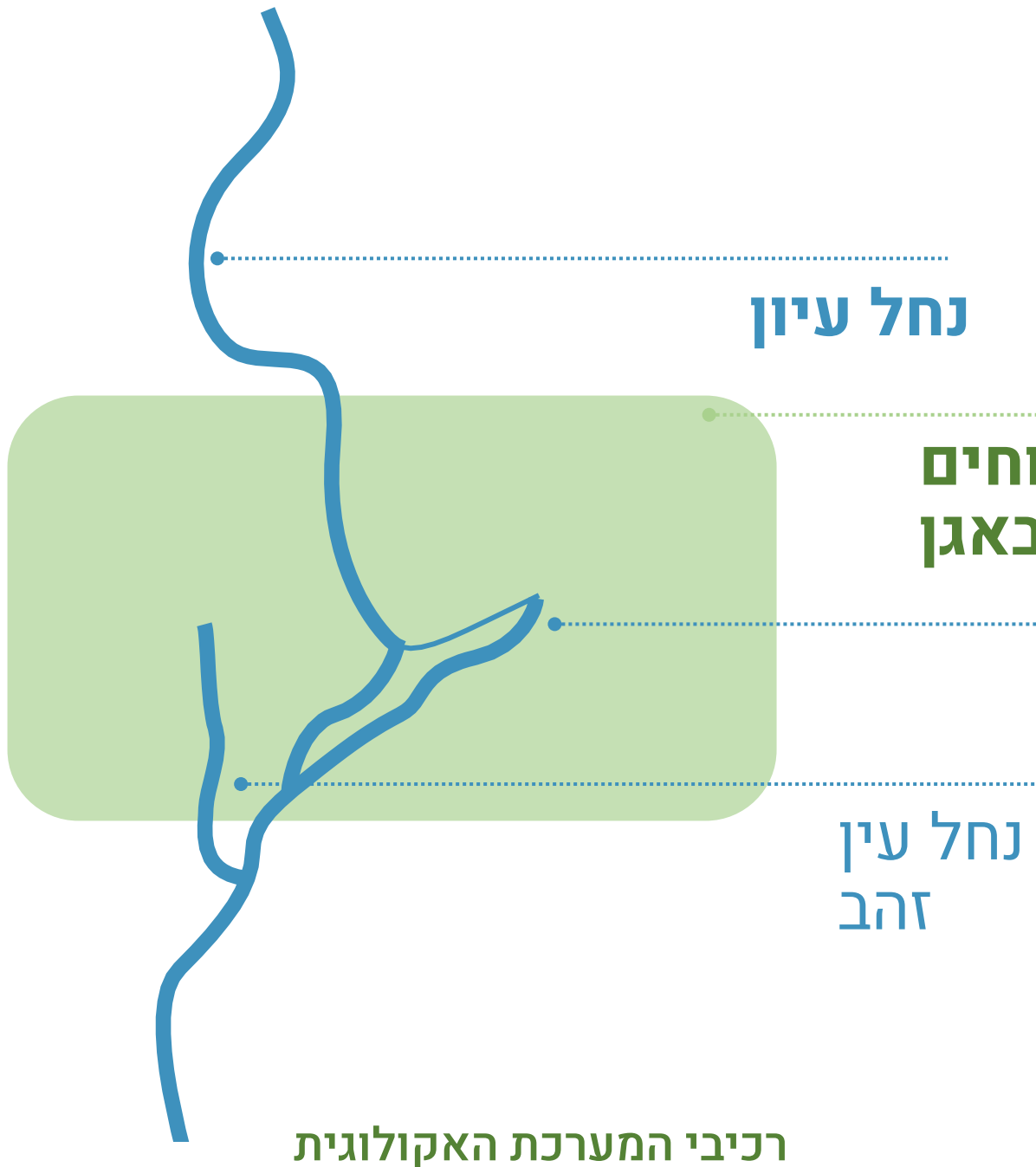
מחולל צמיחה עירונית

אקולוגיה וסביבה

אינג' רן מולכו
משרד ליגמ

אקולוגיה וסביבה

ממשקים עם שימושי קרקע
במרחב ההשפעה המיידית

פעולות לשיקום

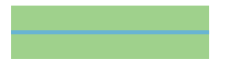
התערבות מינימלית

הרחבת הנחל נקודתית ושיקום
המרחב הפתוח סביב הנחל

הרחבת רצועת החיץ
על-פי צורך

שיקום חתך הנחל והוספת
רצועת חיץ

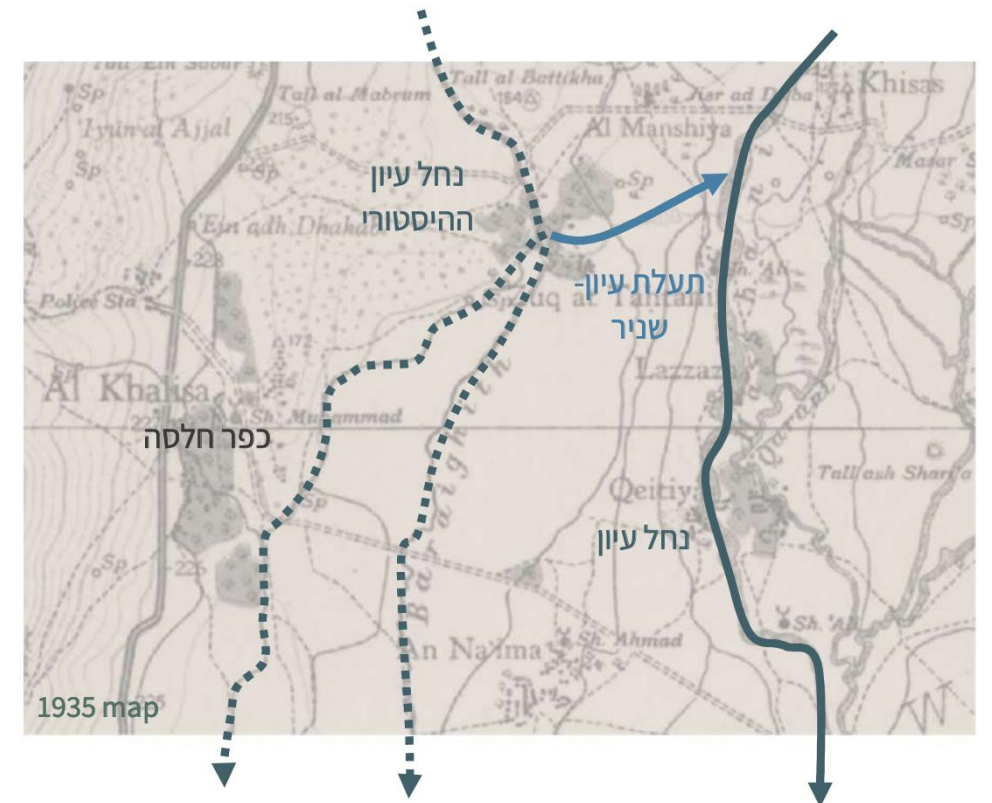

יצירת תוואי חדש

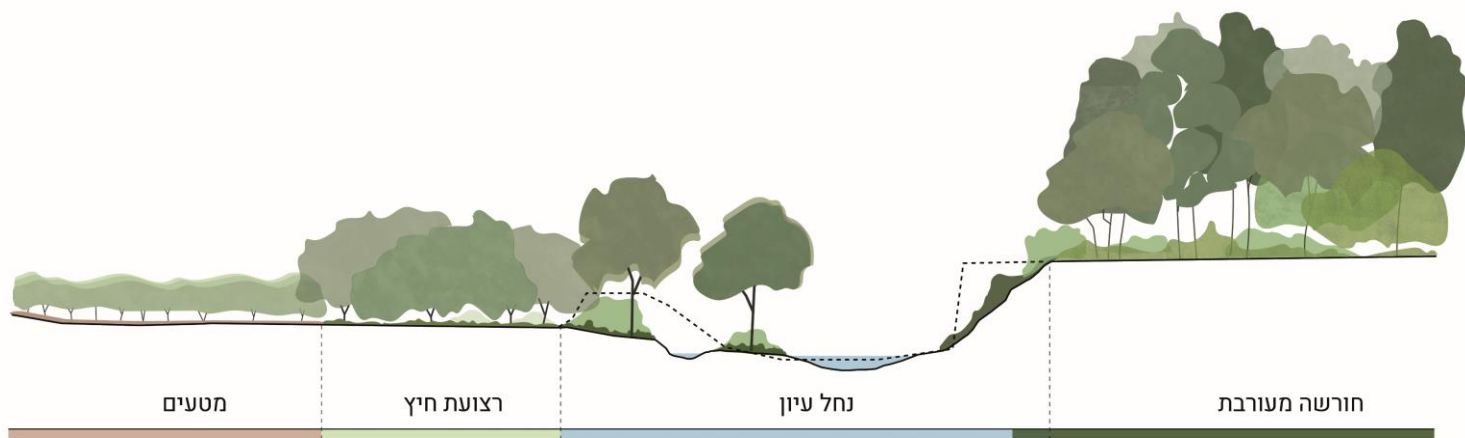
נחל עיון

השבת תוואי הזרימה ההיסטורי

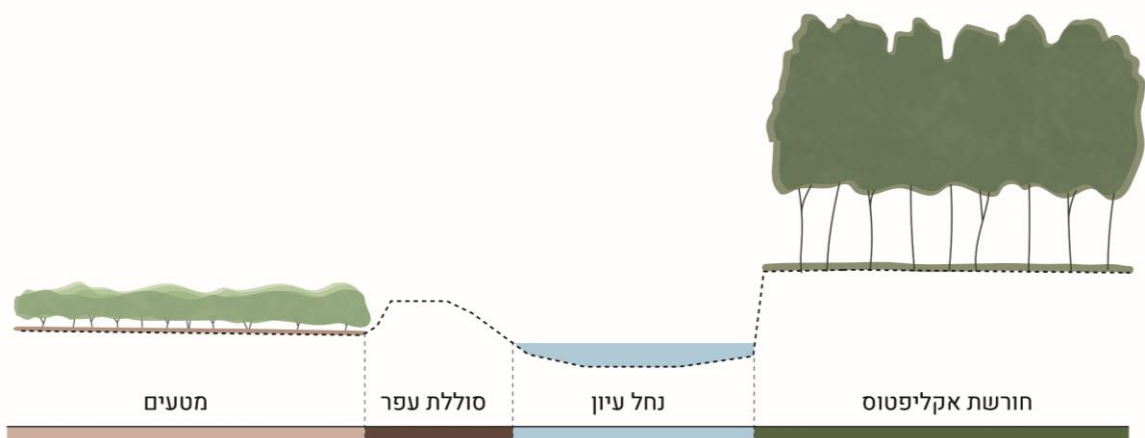

נחל עיון

חתך שיקום גדות הנחל

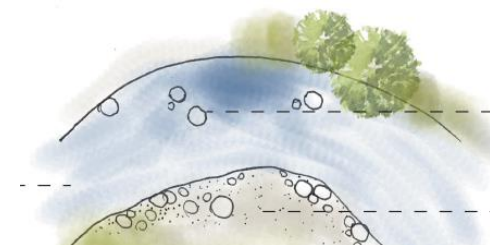

חתך מצב מוצע

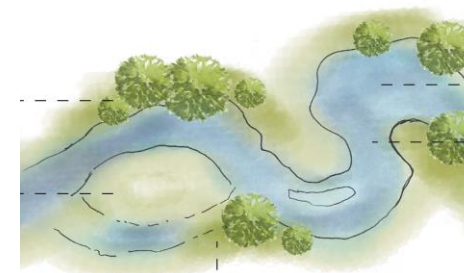

חתך מצב קיים

נפתול נחל
בתנוחה

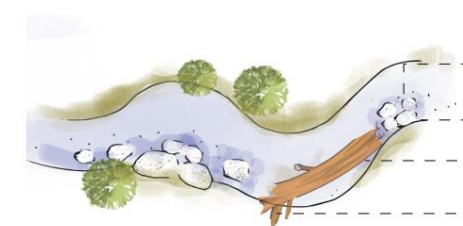
בריכת
צד

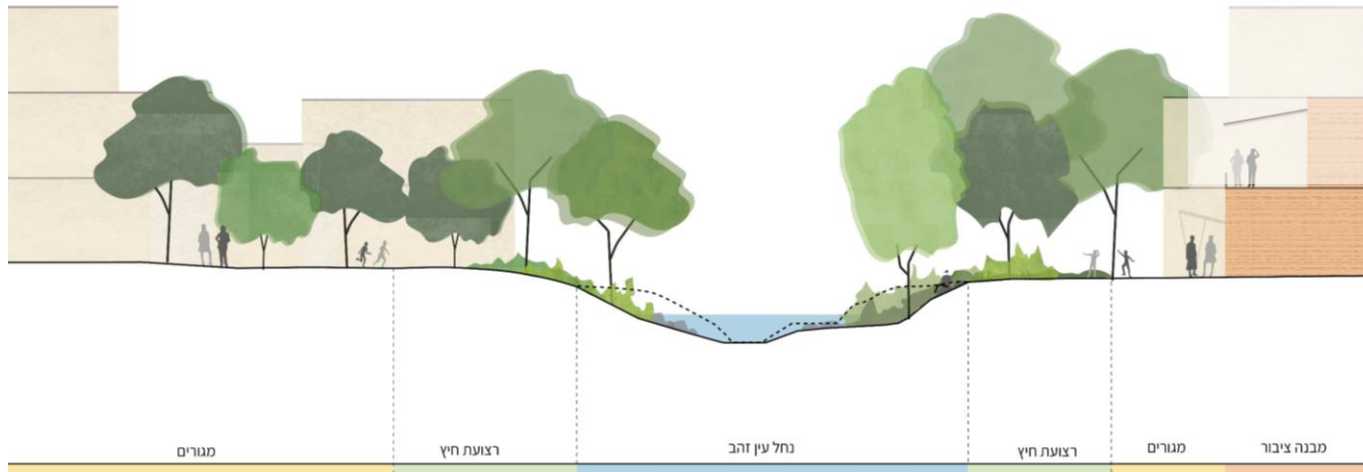
נחל אלוביאלי
בעמק החולה

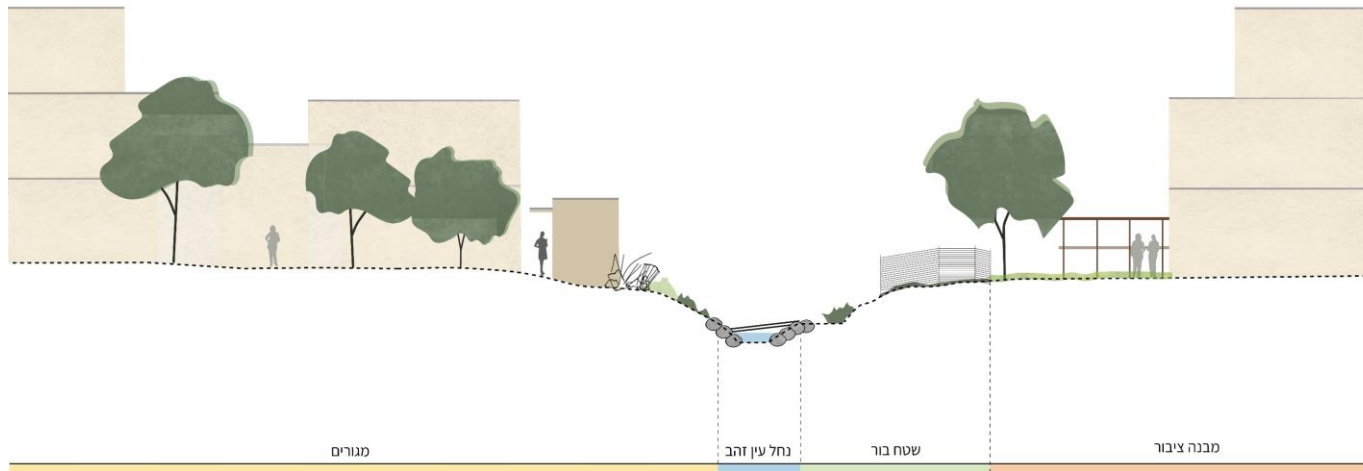
מצע נחל אופייני
לנחל עיון

נחל עין זהב חתך שיקום וגדות הנחל

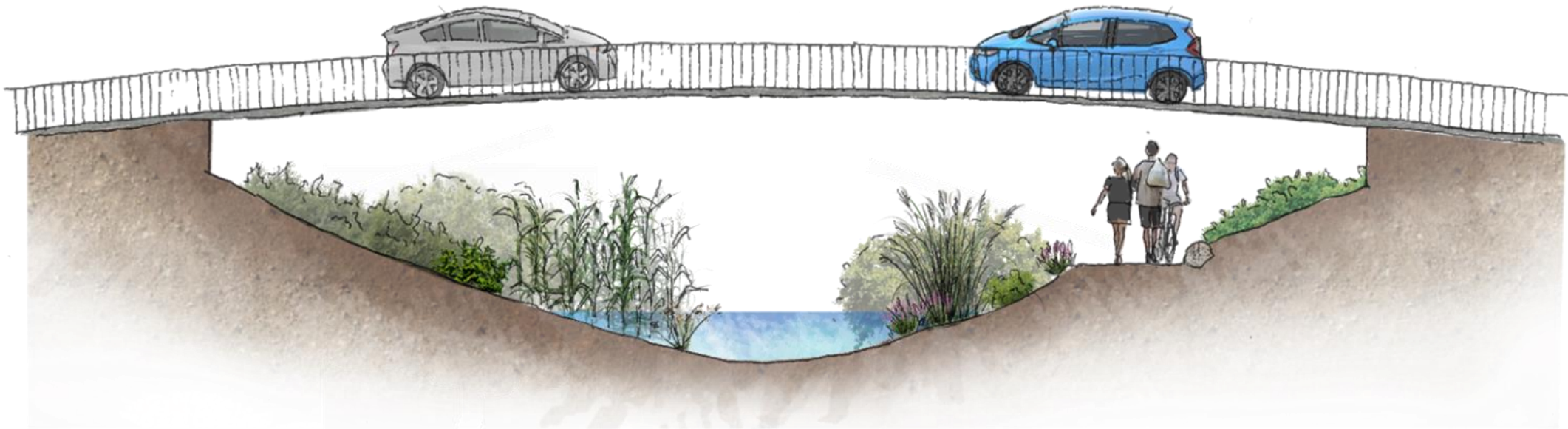

חתך מצב מוצע

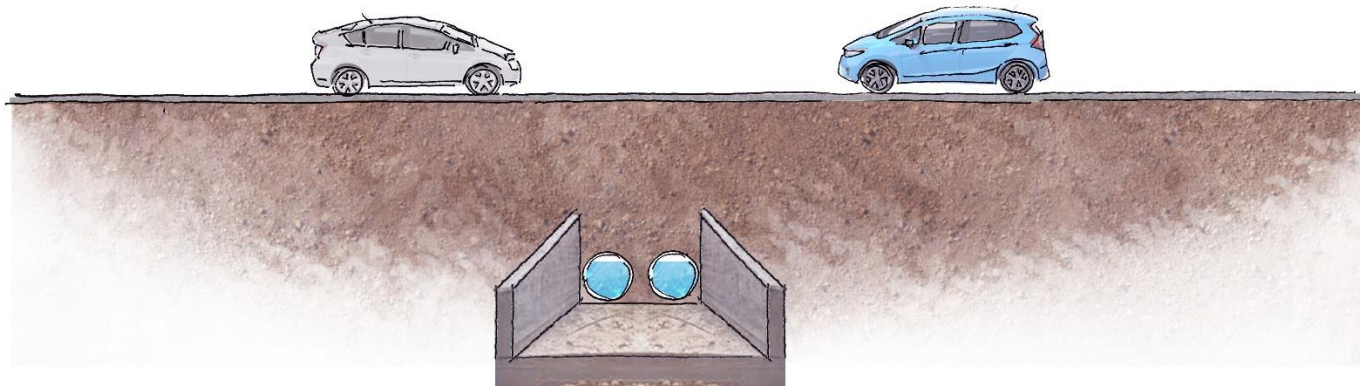

חתך מצב קיים

נחל עין זהב קישוריות הידרו-ביולוגית

חתך מצב מוצע

חתך מצב קיים

שיקום אקו - אגני

- קישוריות מרחבית - צירים אקולוגיים
- ממשק אגרואקולוגי
- טיפול במוקדי זיהום

ניהול סיכוני שיטפונות פתרונות מוצעים

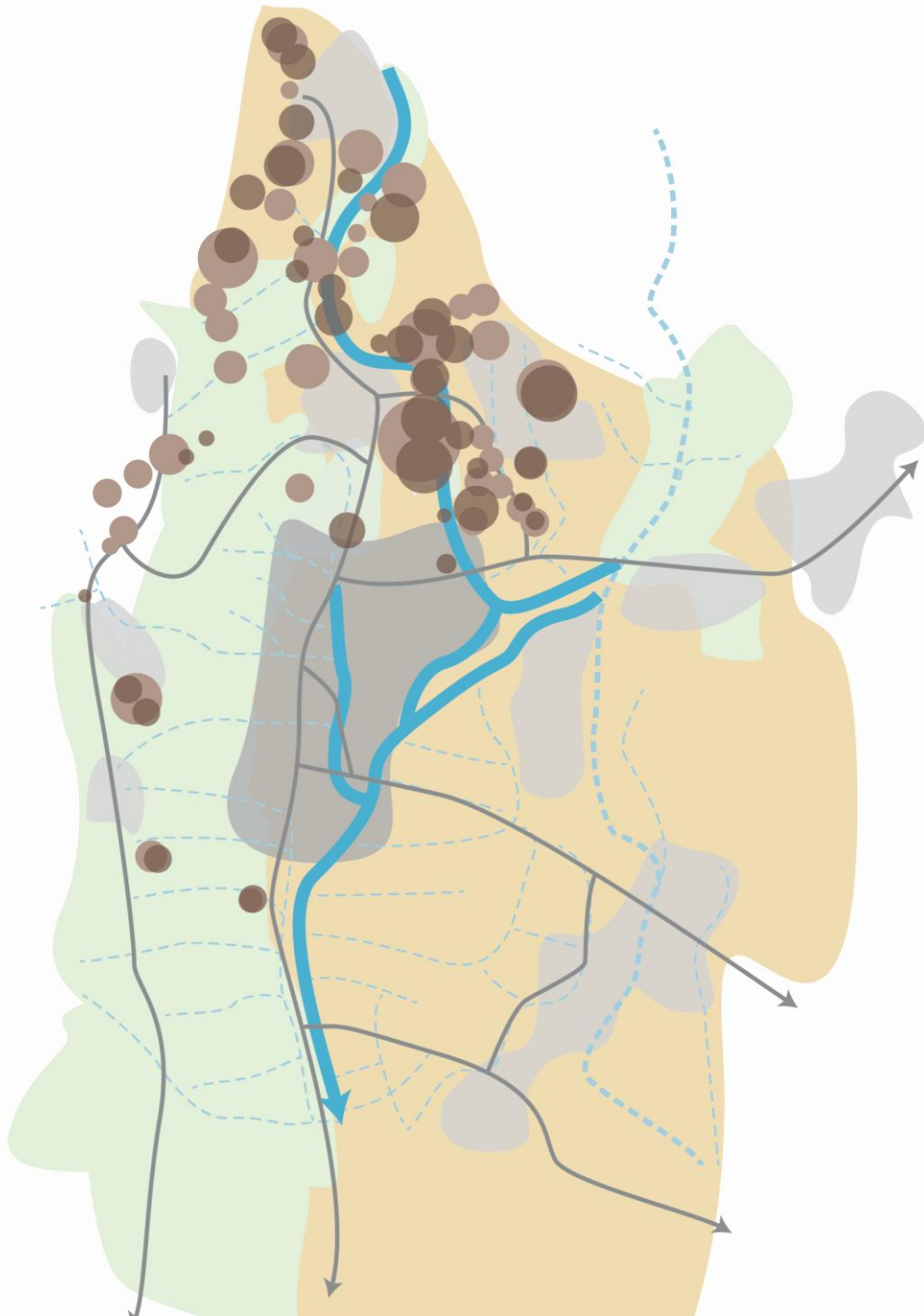
- אזור ויסות
- השהיית נגר בטרסות מדרוניות
- בנייה משמרת נגר

ויסות נגר ●
טראסות ■

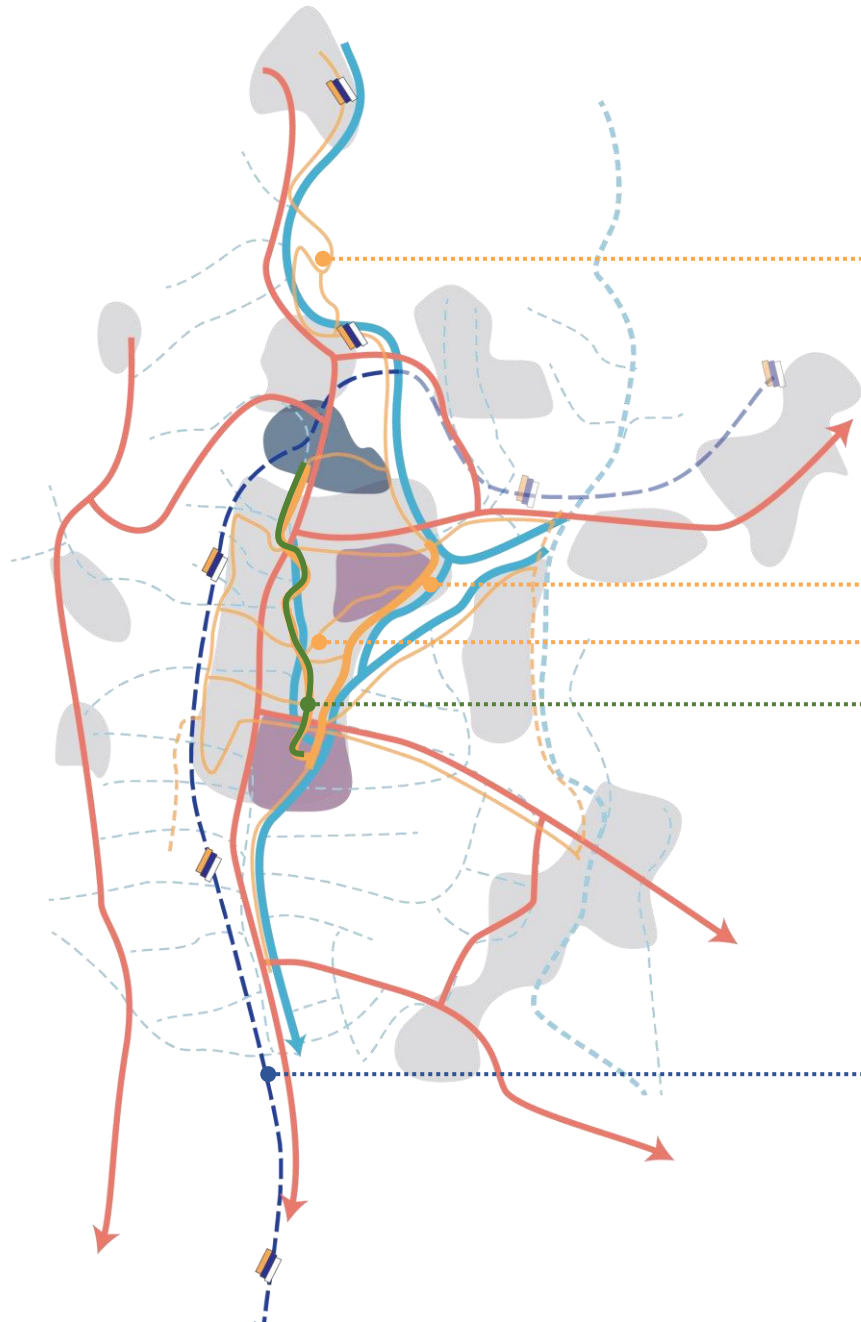
שימור קרקע פתרונות מוצעים

- עיבוד חקלאי בקווי גובה
- גידולי חיפוי בשטח חקלאי
- טיפול משמר בדרכים חקלאיות

שימור קרקע ●
שימור דרכים
חקלאיות ●

טיילות וקישוריות אזורית

נחל עיון |

טיילות מטולה – קריית שמונה

נחל עיון מוצע |

יוממות בין אזורי התעשייה

נחל עין זהב |

שדרה ירוקה בלב העיר

יובלי רכס רמים |

שבילי רוחב המחברים הר עיר ועמק

שביל
ישראל

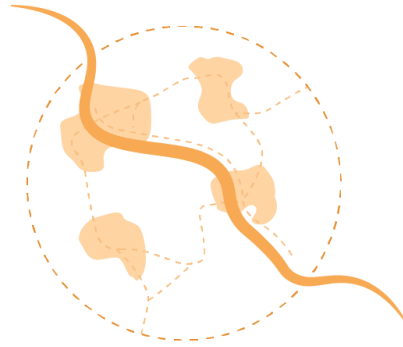
תכנון עירוני מבוסס נחל

אינה בורנשטיין זיתוני
עיריית קריית שמונה

תכנון עירוני מבוסס נחל

הנחלים כתשתית
לרציפות וקישוריות

הנחלים כסיפור
וזהות המקום

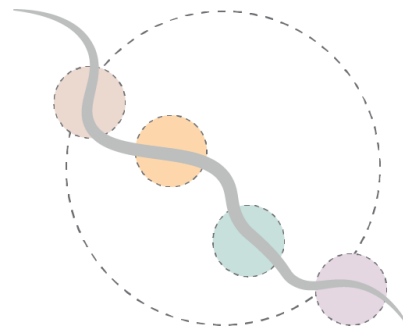
הנחלים כבסיס
לשלד עירוני מתהווה

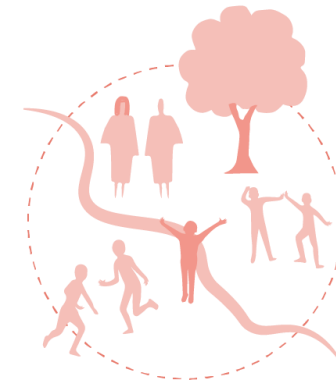
הנחלים
כמחולל
התחדשות

הנחל כמחולל
שותפות אזרית

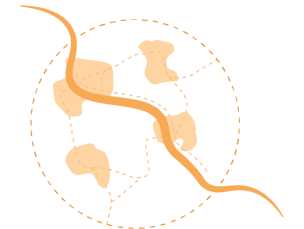
הנחלים
כמרחב לחיי
עיר וקהילה

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כזהות וסיפור המקום

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כזהות וסיפור המקום | כיכר המעיין

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כזהות וסיפור המקום | כיכר המעיין

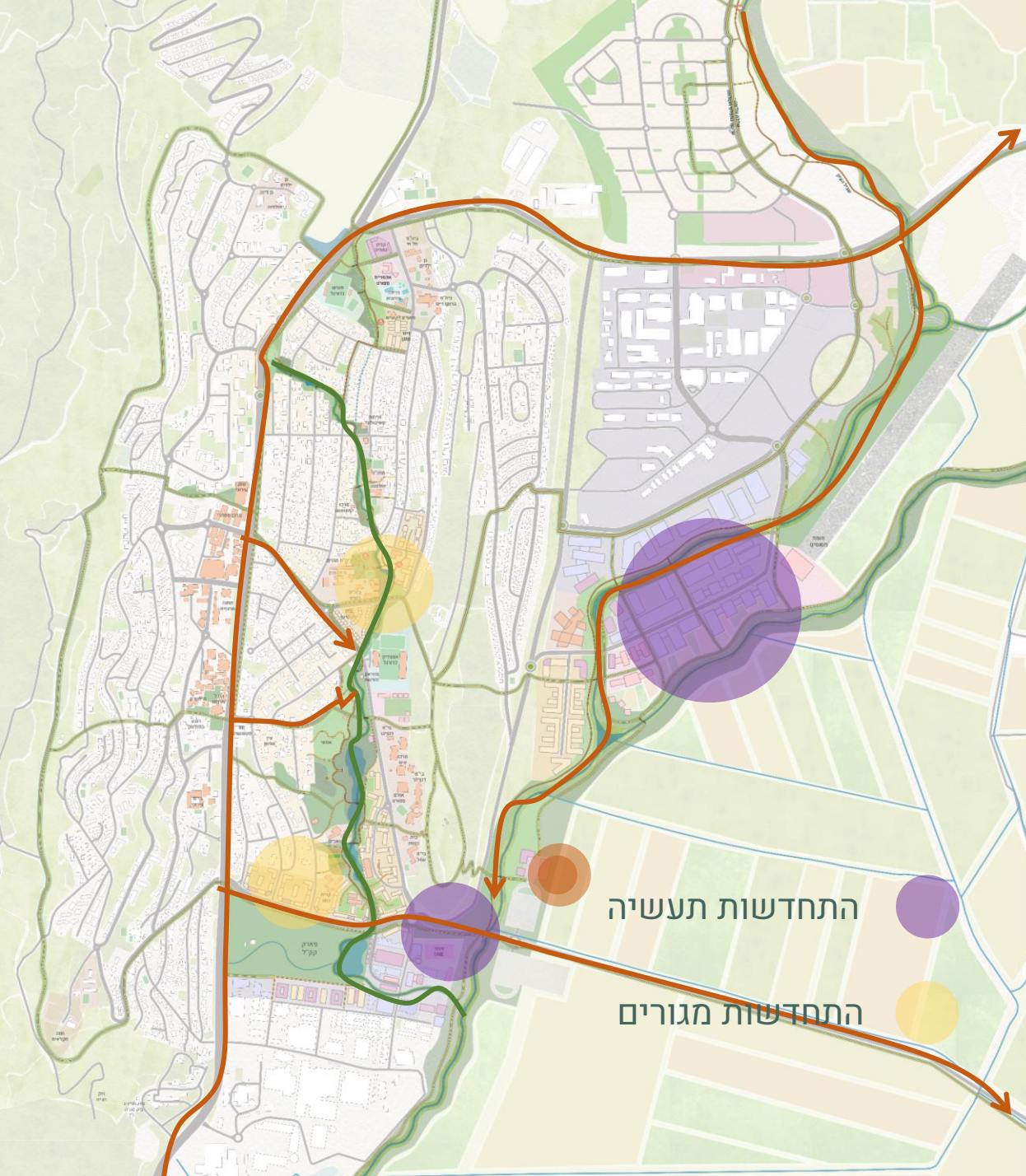

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כמחולל להתחדשות

- מחולל לתהליכי צמיחה עירונית

- התחדשות אזורי התעשייה

- התחדשות אזורי מגורים

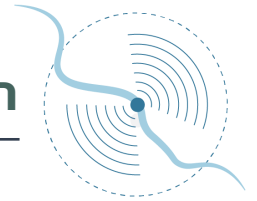

תכנון עירוני מבוסס נחל | הנחלים כמחולל התחדשות | התחדשות שפרינצק

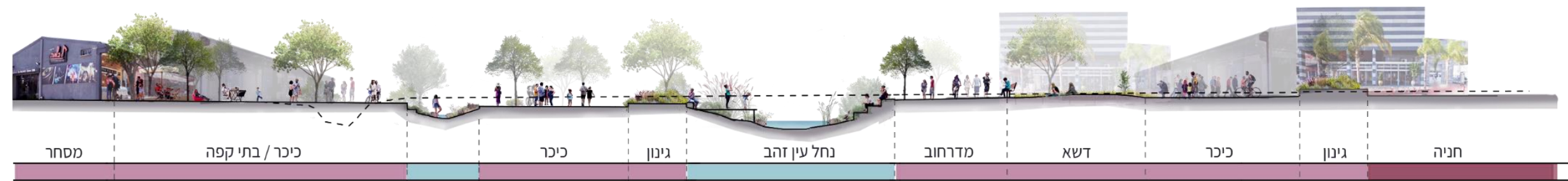
התחדשות המרחב
החינוכי וקהילתי

התחדשות מגורים

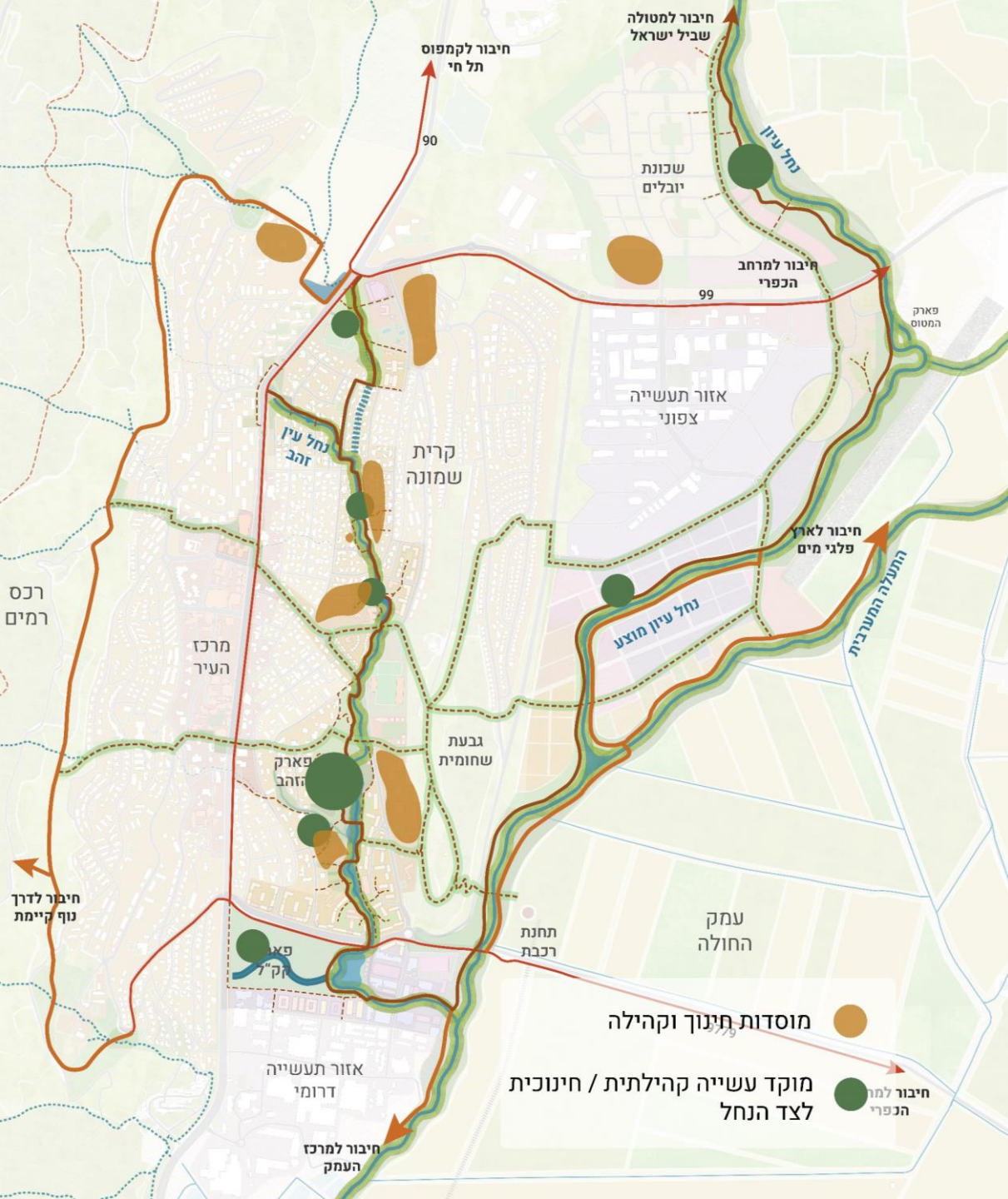

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כמחולל התחדשות | אזור התעשייה הדרומי

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כמרחב לחיי עיר וקהילה

- אזורי קהילה לצד הנחל וחיבור מוסדות חינוך
- הפניית "המבט" לנחל מצד השימושים הסמוכים
- יוזמות חברתיות לצד הנחל
- פארק הזהב כמוקד לעשייה חברתית, אזור לאירועים בקנה מידה עירוני

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כמרחב לחיי עיר וקהילה | פארק הזהב

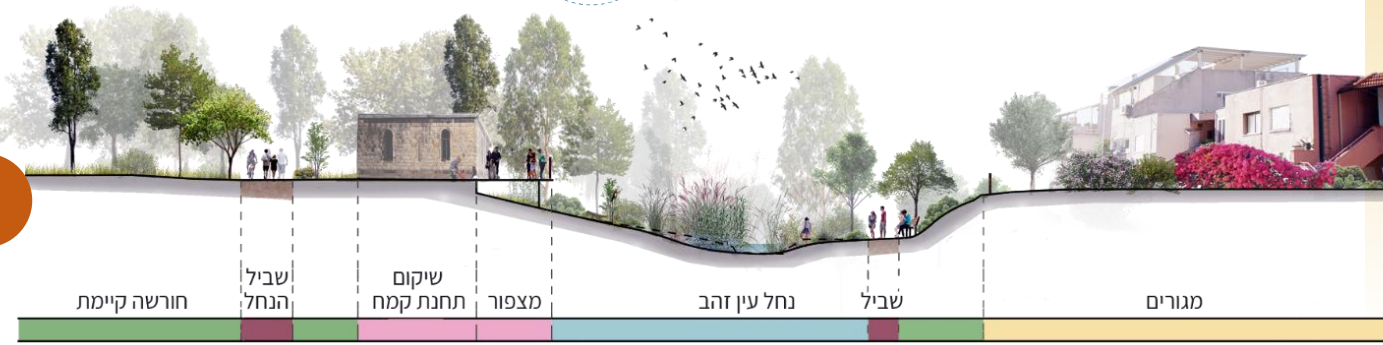
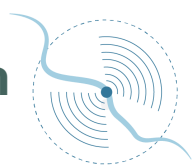
**מרכז מבקרים
והדרכת טבע**

**בית ספר דנציגר
שותף לעשייה
בפארק**

**מרחב ליוזמות
קהילתיות**

**התחדשות
מגורים**

חורשה קיימת | שביל הנחל | שיקום תחנת קמח | מצפור | נחל עין זהב | שביל | מגורים

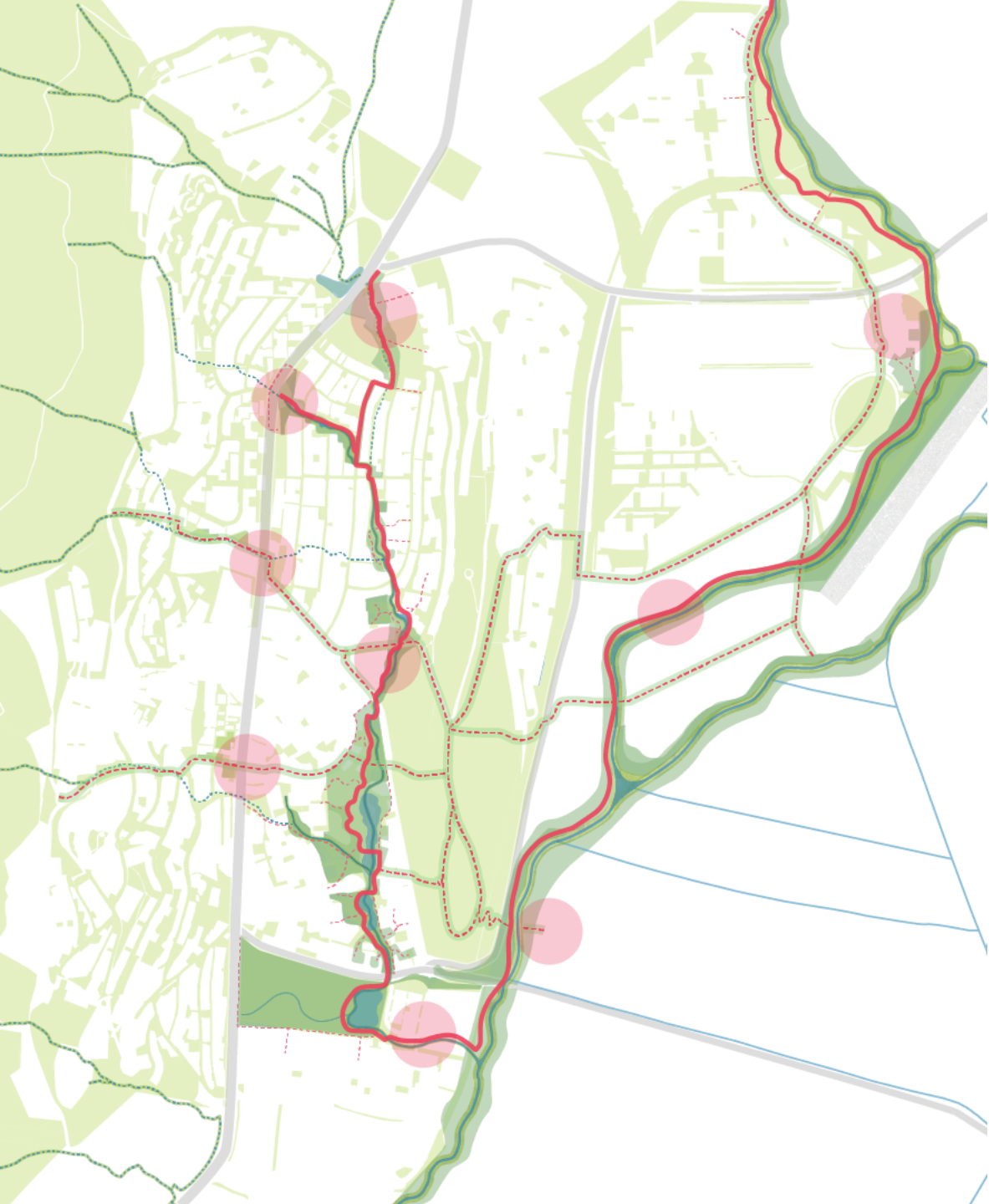

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כבסיס לשלד עירוני מתהווה

- ארגון המרחב הבנוי המתהווה בהתאם למרחב הנחל

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כבסיס לשלד עירוני מתהווה

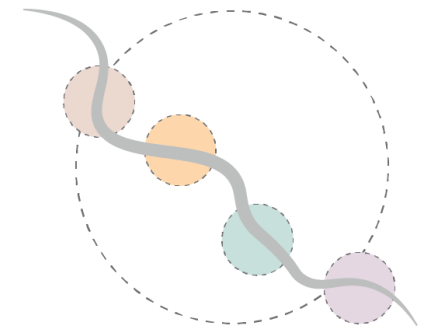
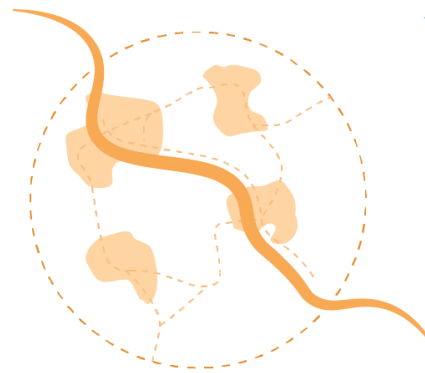
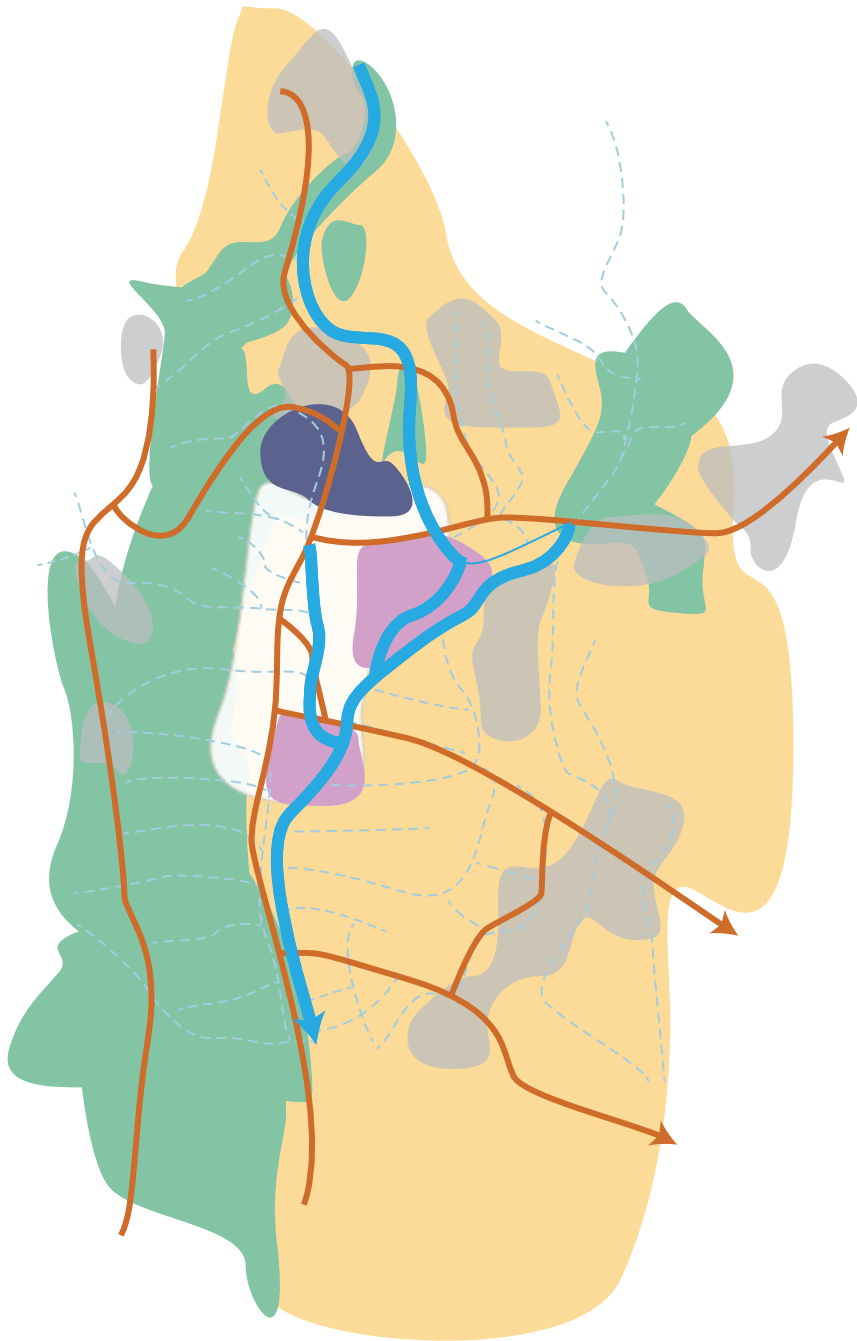

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כתשתית לרציפות וקישוריות

- בין עוגנים כלכליים
- בין מרכזים עירוניים
- בין שכונות מרוחקות
- בין הר לעמק

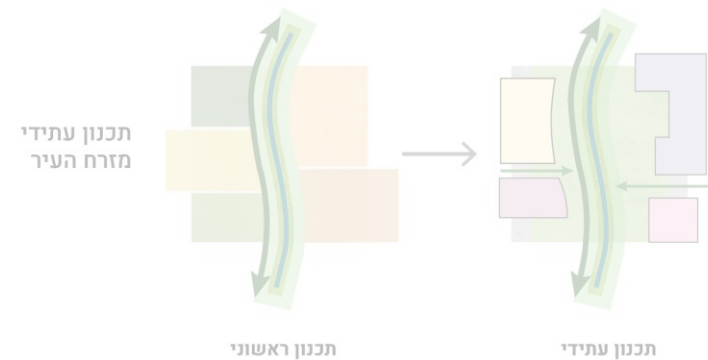
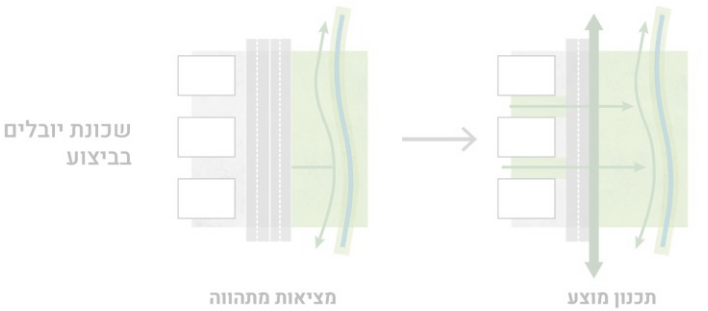
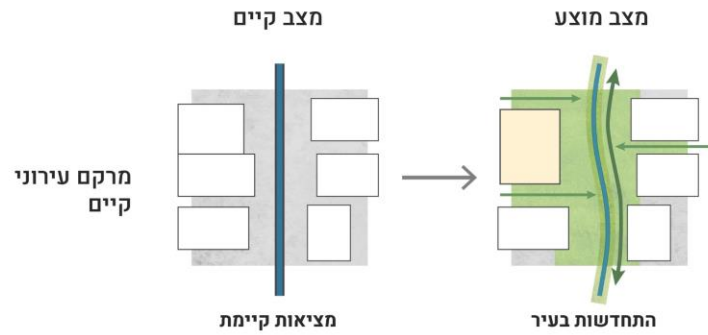
תכנון עירוני מבוסס נחל הנחלים כמחולל שותפות אזורית

- מרחב הנחל כמעודד סינרגיה
בין העוגנים האזוריים

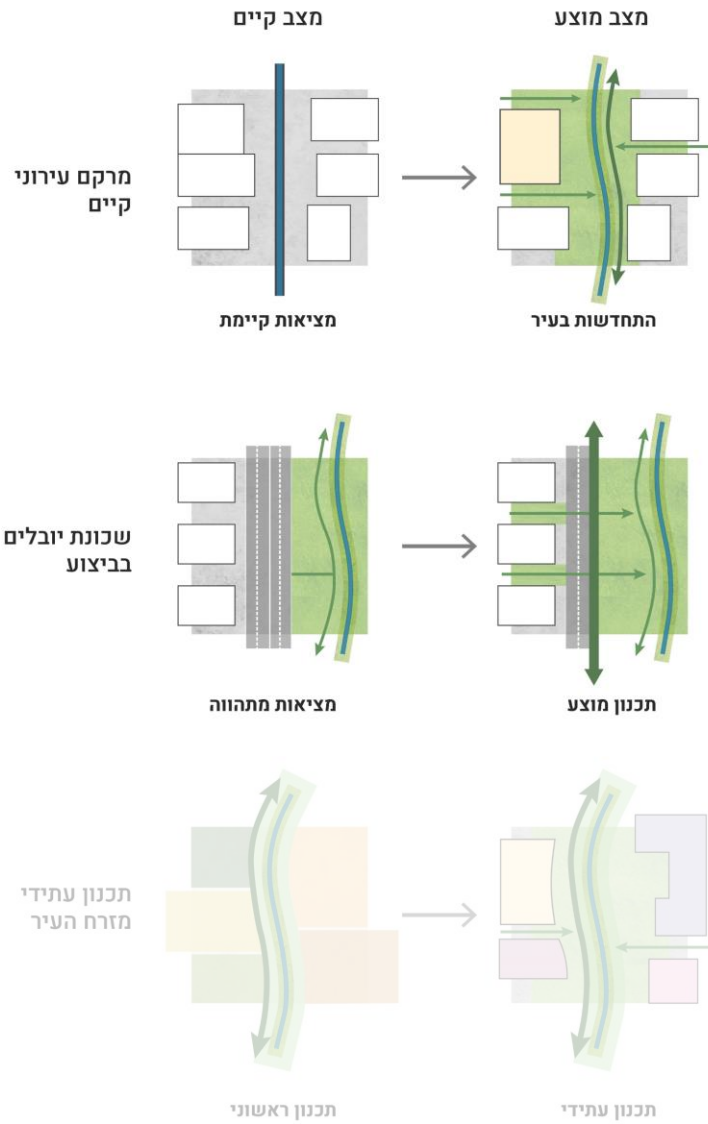
תכנון עירוני מבוסס נחל

הנחל בתהליך התכנון

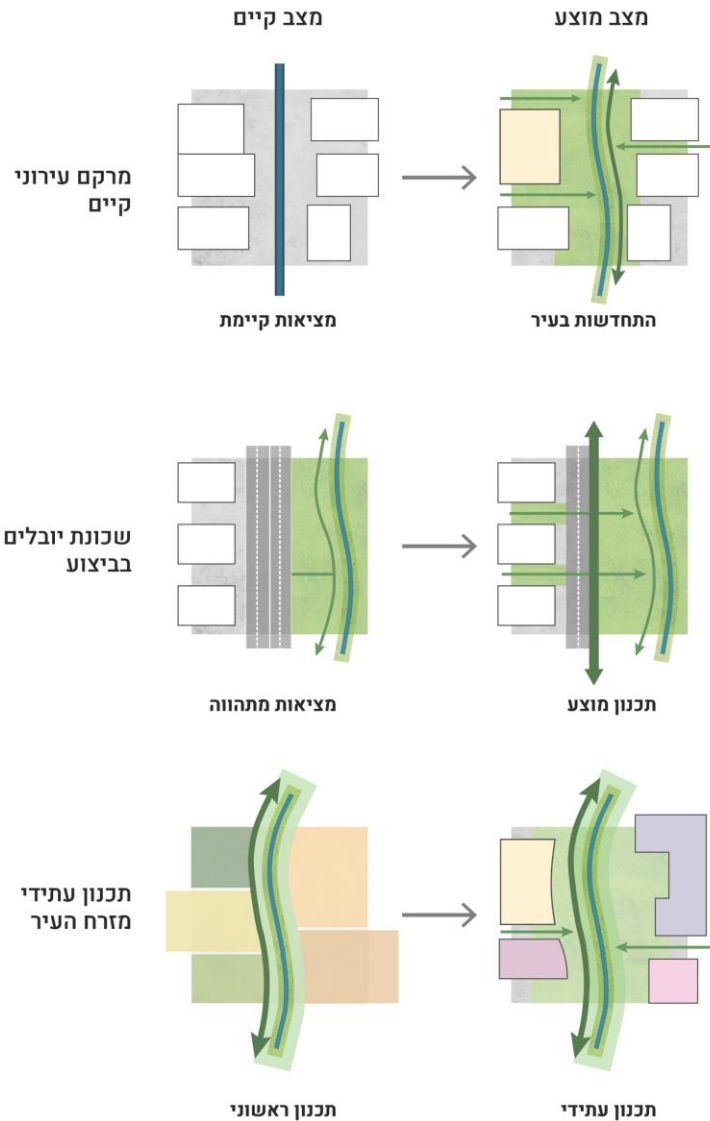

תכנון עירוני מבוסס נחל

הנחל בתהליך התכנון

תכנון עירוני מבוסס נחל הנחל בתהליך התכנון

חברה וקהילה

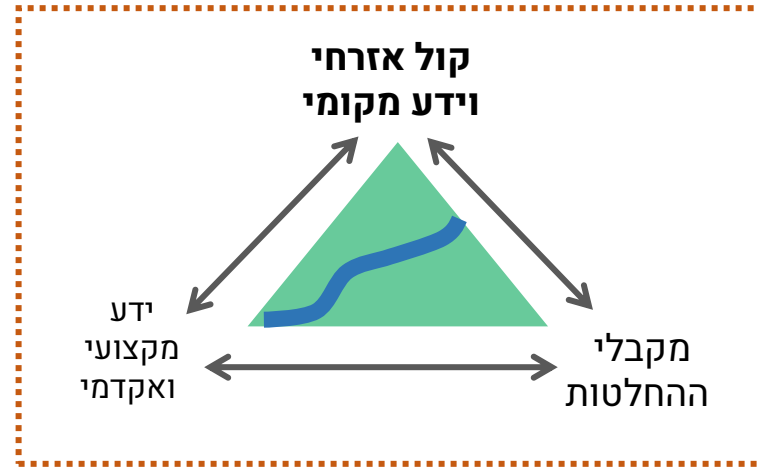
אלעד קוז'יקרו
רשת המתנ"סים ק"ש

פרופ' אילת שביט
מכללה אקדמית תל חי

משמעות לתכנון משותף

הצבת הידע המקומי והקול האזרחי בראש "פירמידת הידע"

פירמידת הידע
Richardson & Durose
(2016)

מדע קהילתי

הנגשת מידע שותפות בתהליכי בקרה ומישוב

אקדמיה

שותפות ארגונית

ניהול ואחזקה משותפים של משאב הטבע

ניהול

יצירת מקום

יצירת מקום וקבלת החלטות על הסביבה הפיזית

סביבה פיזית

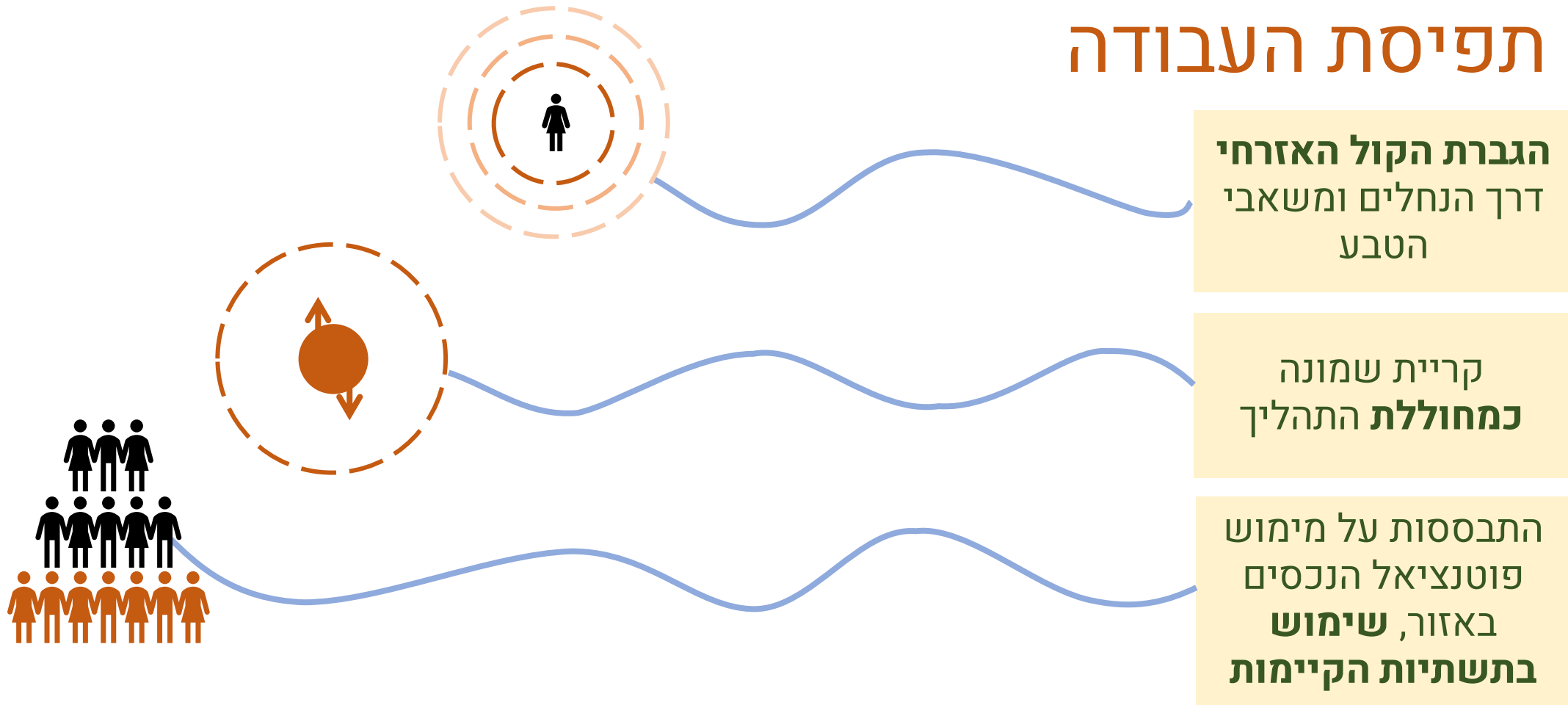
שותפות חברתית

יצירת תרבות והשתתפות חברתית קהילתית

חברה וקהילה

תפיסת העבודה

לאורך שלושת פרקי זמן

היום שאחרי

תכנון וביצוע

גיבוש מתווה

ביסוס שותפויות בשלושה קני מידה

ארצי

אזורי

מקומי

שותפות ציבור, השמעת קול, צרכים, רצונות ושיתופי פעולה בשלושת קני המידה לאורך כל שלבי התהליך

שותפות לאורך פרקי זמן

1 גיבוש מתווה הפרויקט

מיפוי מצב קיים

יצירת שותפויות

שולחנות עגולים עם בעלי עניין

בניית מתווה חברתי

2

2 תכנון הפרויקט וביצועו התוויית פעולה משותפת, ארגון קהילתי ויישום פעולה

ארגון מוסדי שפועל עם התושבים דרך תהליכי שותפות ציבור

איגוד קבוצות תושבים וקבוצות נושאות

תכנון וביצוע פרויקטים חברתיים בשטח

הקמת שותפויות בין עיר לאיזור

הרחבת מעגלי השתתפות

3

3 היום שאחרי תחזוקה ומעקב

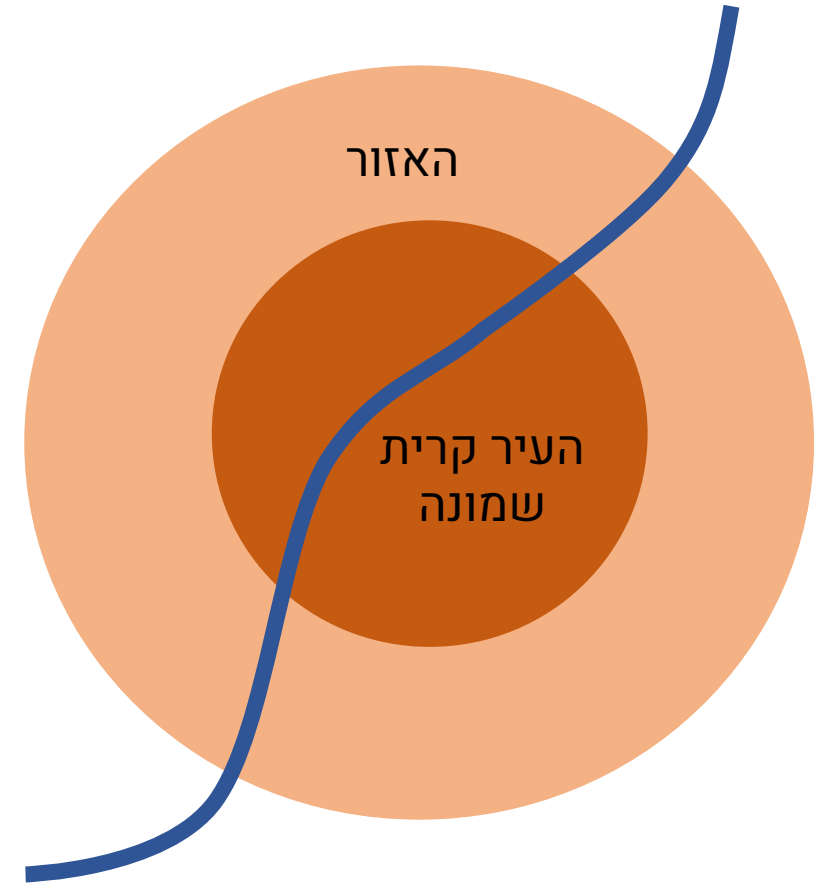
אחזקה ושימור

הערכת המשך

הרחבת שותפויות

גיוס משאבים
נוספים

בעלי עניין

בעלי עניין
ברמת האזורית

בעלי עניין
ברמת העירונית

בעלי צרכים מיוחדים	קבוצות מיעוט	משפחות	צעירים וסטודנטים
חובבי טבע	אמנים ויוצרים	ילדים ונוער	הגיל השלישי
	אמנים ויוצרים	תיירנים	חקלאים
גליליום	מועצות אזוריות ומועצה מקומית	החברה להגנת הטבע	רשות ניקוז ונחלים כנרת
המכללה האקדמית תל חי	אשכול גליל מזרחי	יחידה סביבתית גליל עליון ומבואות חרמון	מתנ"ס מטולה
	בעלי עסקים ותעשיינים	דיירים בפרויקטים להתחדשות עירונית	"השכנים של הנחל"
	עמותת קסמי טבע ונוף	עיריית קרית שמונה	רשת המתנסים

גופים וארגונים חברתיים סביבתיים

קבוצות תושבים

כיווני פעולה מרכזיים

שותפות ציבור בתהליך שיקום הנחל- תושבים פעילים

ליווי הכולל הדברות מעמיקה ויצירת מתווה פעולה עם הקבוצות נושאות

פרויקטים קהילתיים לאורך הנחל

איגוד קבוצות נושאות וועדי בניינים/ שכונות

פיתוח יזמות עסקית חברתית- מרכז השכרת אופנים, הוסטל, ספריה שיתופית וכדומה

מיפוי צרכים על ידי מתודות מגוונות

תכנית חינוכית מקיפה בזיקה לנחל- ילדים ונוער

תכנית בגני הילדים

תכנית אקטיביזם לגילאי התיכון

תכנית חינוך סביבתי לבתי הספר בק"ש ובאגן כיתות א'-ח'

תכנית חקר, מדע וטכנולוגיה ביסודי ובתיכון

פעילות מגוונת ונרחבת סביב הנחל- כלל התושבים

פלטפורמה מקוונת לשיתוף מידע חברתי סביב הנחל

חוגים, ספורט, חקר, טיולים, מדע קהילתי

אירועים ותרבות

תנועות נוער, הנהגה צעירה, יוזמות קהילתיות

שותפויות בקני המידה משתנים

רמה ארצית

מיתוג העיר והאזור בזיקה לנחלים וסביבתם

רמה אזורית

יצירת דיאלוג של ניהול בשותפות
תושבים באזור ובאשכול גליל מזרחי

רמה מקומית

יצירת קהילה עם אוריינטציה לנחל
כמרחב ציבורי פתוח

ממדי
השותפות

דוגמאות לשותפויות בקני המידה משתנים

רמה ארצית

מיתוג העיר והאזור בזיקה לנחלים וסביבתם

רמה אזורית

יצירת דיאלוג של ניהול בשותפות
תושבים באזור ובאשכול גליל מזרחי

רמה מקומית

יצירת קהילה עם אוריינטציה לנחל
כמרחב ציבורי פתוח

ממדיו
השיתוק

השכנים של הנחל לצד המרחב הציבורי הנגיש

סוגיה

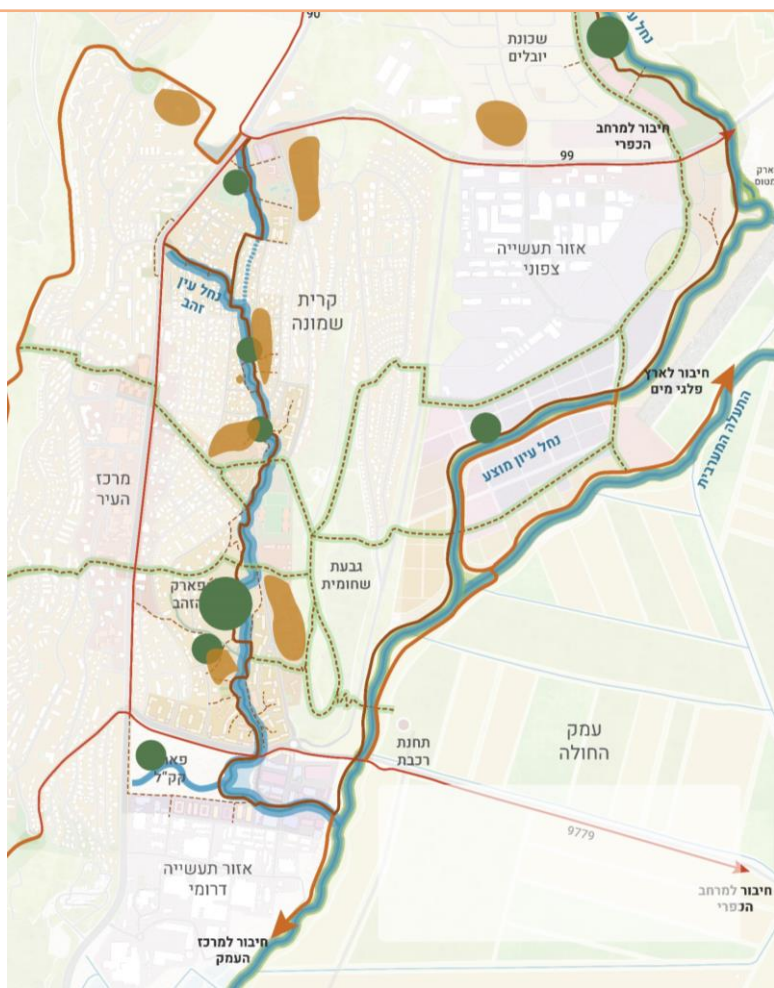
- מיפוי ואפיון
- שותפות ממוקדת- הדברות מעמיקה
- אסטרטגיות לשמירה על פרטיות
- פיתוח המרחב הציבורי לאורך הנחל לצד הפרטי

מנגנון פעולה

דוגמאות לשותפויות בקני המידה משתנים

רמה ארצית

מיתוג העיר והאזור בזיקה לנחלים וסביבתם

רמה אזורית

יצירת דיאלוג של ניהול בשותפות תושבים באזור ובאשכול גליל מזרחי

רמה מקומית

יצירת קהילה עם אוריינטציה לנחל כמרחב ציבורי פתוח

ממדי השיתוף

מיצוי הפוטנציאל של קריית שמונה כעיר המעניקה שירותים אורבניים לכלל האזור

סוגיה

השמשות מבני ציבור לטובת יוזמות חברתיות אזוריות

- מיפוי מבני ציבור לאורך הנחל, השתמשותם כמבנים מעצבי תרבות פעילה ומעניקים שירותים לכלל האזור
- יצירת שיתופי פעולה אזוריים
- קול קורא ליוזמות

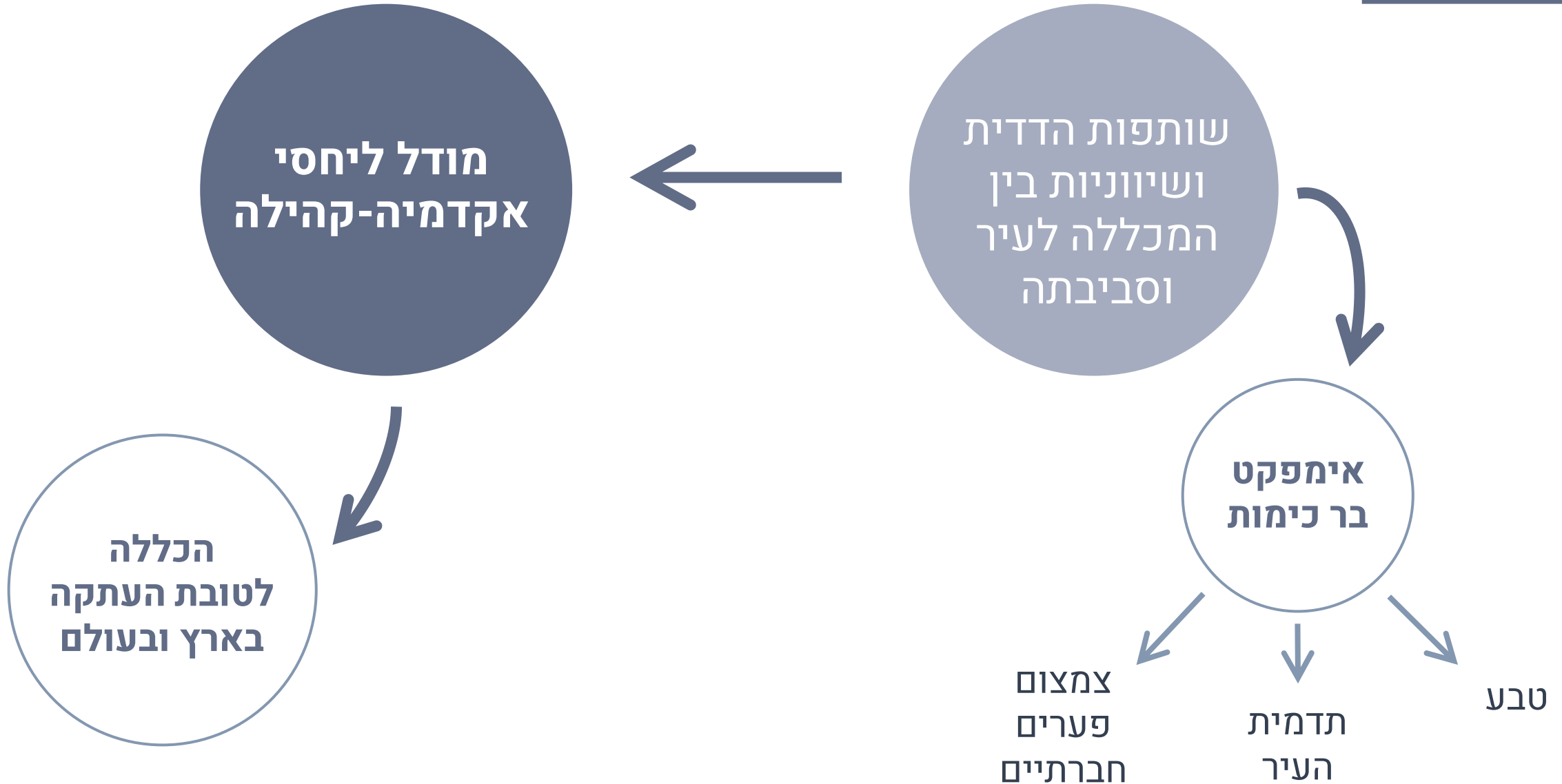
מנגנון פעולה

אקדמיה

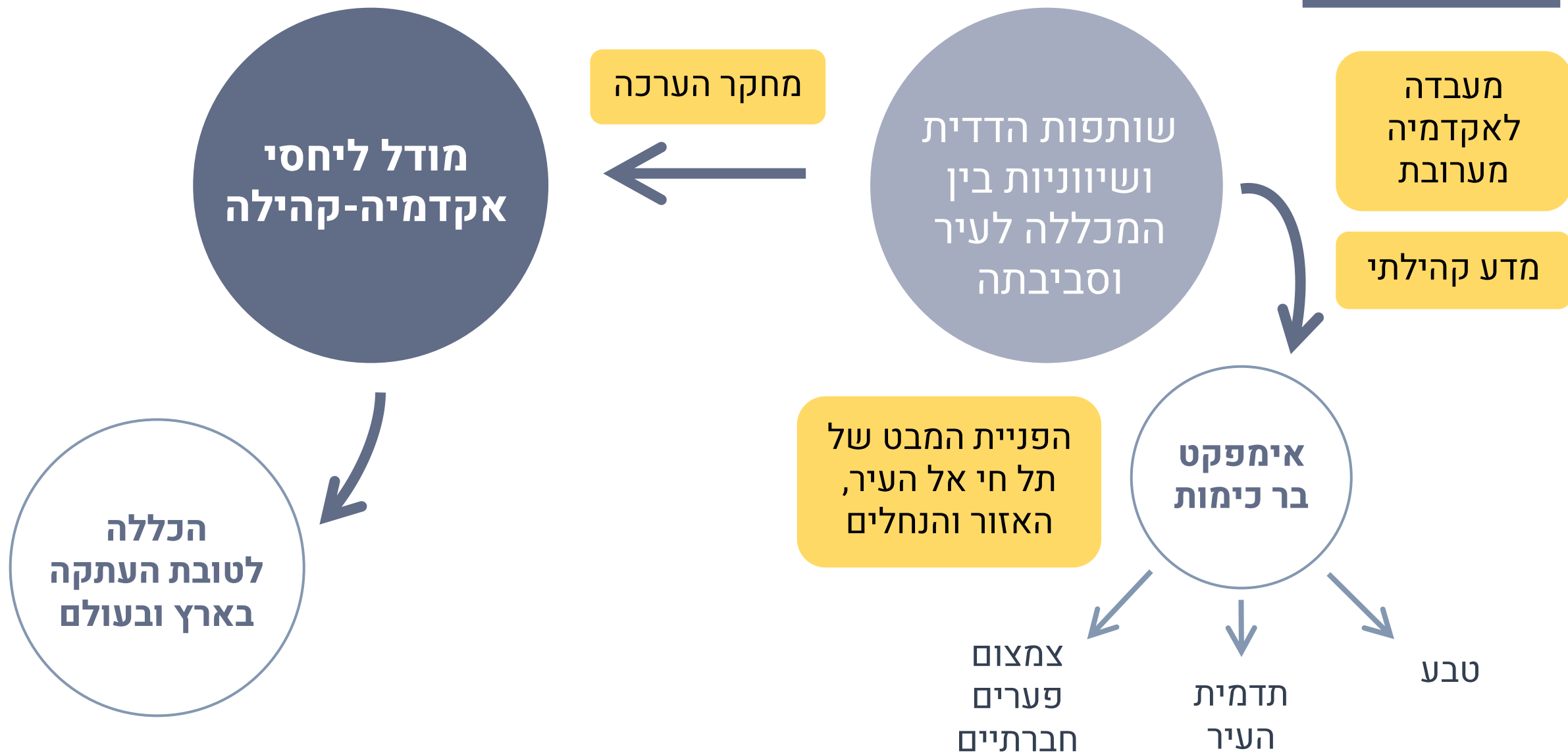
פרופ' אילת שביט
מכללת תל חי

חזון התוכנית האקדמית

מרכיבי התוכנית האקדמית

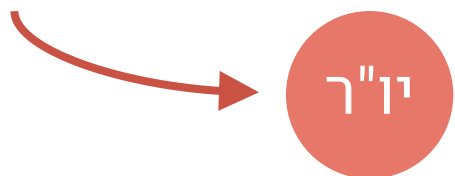
המעבדה לאקדמיה מעורבת | פלטפורמה מחקרית רב-תחומית

דיאלוג הדדי ושיווני מתמשך בין נציגי סגל אקדמי, סגל מנהלי ותושבים

- הטמעת תרבות ארגונית ושפה משותפת של מעורבות אקדמית
- מחקרים ייבחרו ויבוצעו בשותפות עם הקהילה
- משוב משותף וביקורתי – דוחות בזמן אמת, האקתונים וקולות קוראים (מוניציפליים ואקדמיים)
- חוקרים ומוסדות בולטים כשותפים לטווח ארוך - יעודדו יישום המודל במקומות נוספים

ועדת היגוי

תושב העיר

תושבי העיר ובעלי עניין

חברי סגל

חקר ימים ואגמים לישראל
המעבדה לחקר הכנרת ע"ש יגאל אלון

דוגמאות למדע קהילתי

ניטור ביולוגי בנחלים
יונתן יעקובי

מדד לאיכות
מי הנחלים
דר' גדעון גל ועמיתים

השפעת האדם על
האיכות הפיזיקו-כימית
של מקורית מים
פרופ' גיורא ריטבו

מערכת חקלאית בת
קיימא לאורך העיון
ד"ר ליאורה שאלתיאל
הרפז

תקשורת קולית של
ציפורים לאורך הנחלים
ד"ר אורן קולודני
ועמיתים

ניטור מיני צומח נדירים
ד"ר דידי קפלן וד"ר חגי
שמש

מחקר פעולה משותף
לסטודנטים ואוכלוסיות
מוחלשות בנחלים
ד"ר איילה כהן

נטיעת יער מאכל ככלי
לבניית קהילה
ד"ר ליאורה שאלתיאל
הרפז

העצמה וחוסן קהילתיים
תוך שיקום נחל עין זהב
פרופ' מולי להד ואיתן
שקד

הפניית המבט של המכללה אל העיר ונחליה

מדעי החי

מדעי הסביבה

עבודה סוציאלית

תזונה

מדעי המים

שרותי אנוש

פסיכולוגיה

חינוך

לימודים רב-תחומיים

מסלול הוראה רב-חוגי ורב-שנתי

**פדגוגיה חדשנית והדגשת
התרומה לקהילה**

**תיאום ותכלול רעיוני,
מתודולוגי ומעשי**

מחקר הערכה מלווה

1 בחינת ההשפעות של המיזם על 3 קהלי יעד

שותפות אקדמיה-קהילה

כלכלה

חברה

סביבה

2 שימוש בתוצאות ההערכה
לבנייה ותיקוף של מודל למקומות אחרים בארץ ובעולם

מחקר הערכה מלווה | שאלות מחקר

סביבה

שינוי במגוון הביולוגי

איכות נתוני המדע הקהילתי

חברה

שינוי עמדות ביחס לעיר

שינוי עמדות ביחס לנחלים

כלכלה

כדאיות כלכלית לשיקום הנחלים

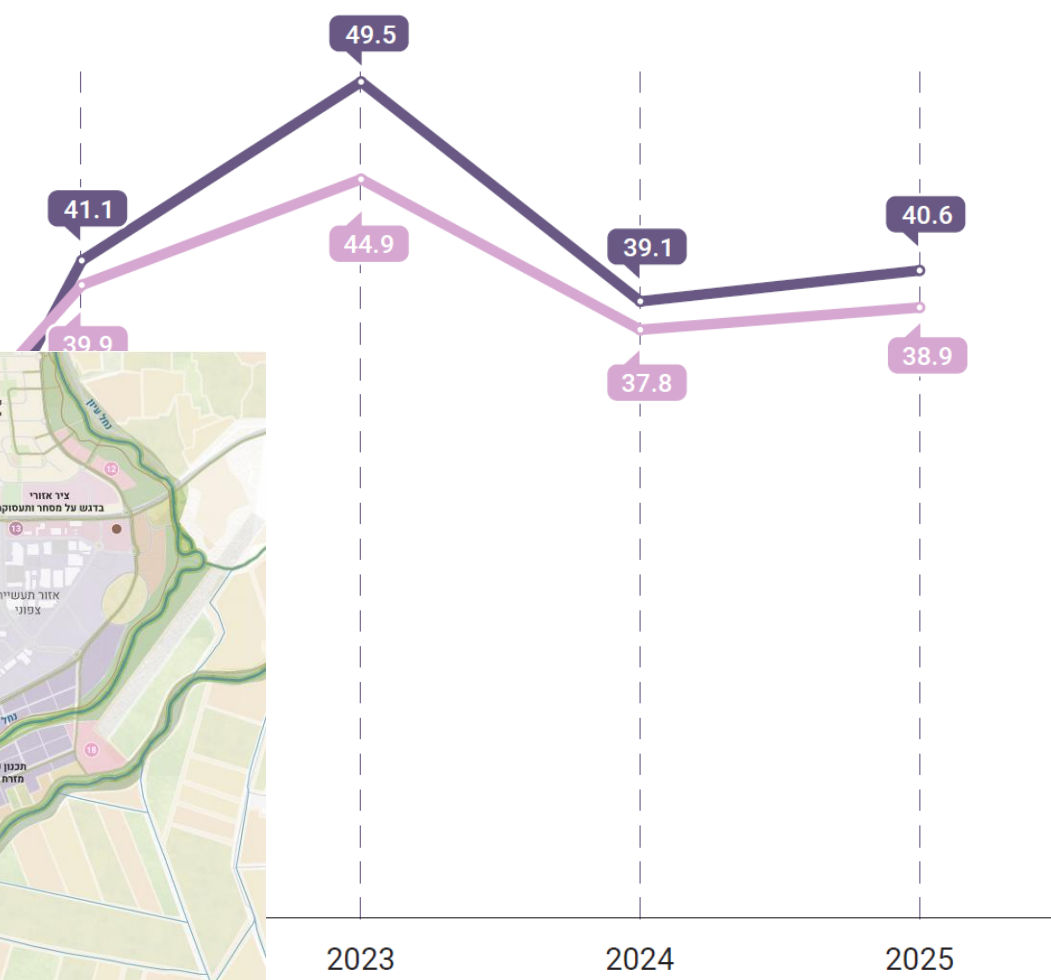
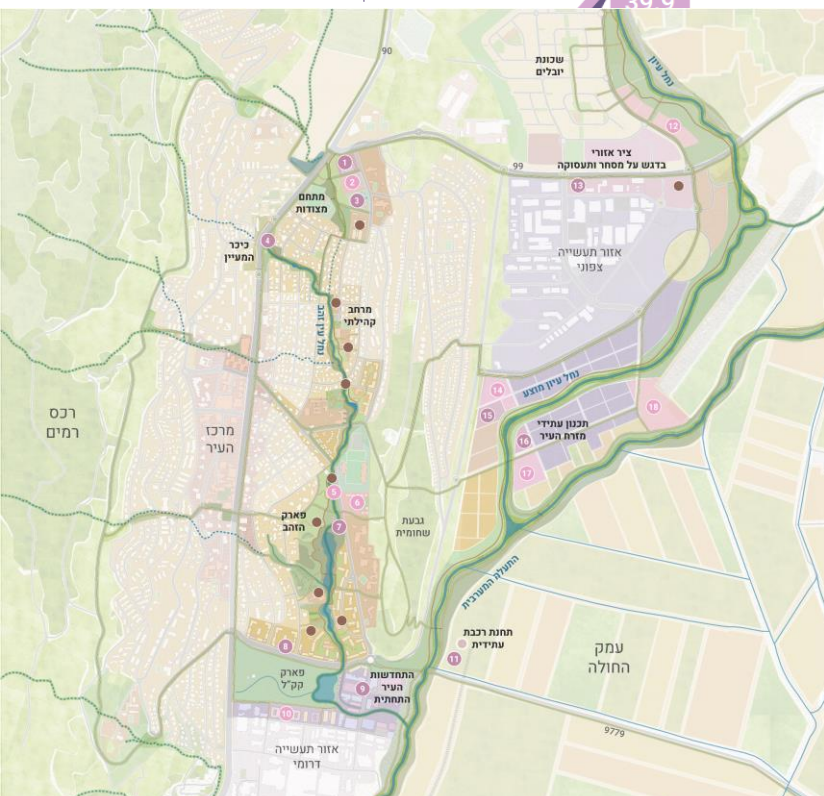
שותפות אקדמיה- קהילה

ניסוח מודל בר העתקה
למיזמים ולפרויקט כולו

התפתחות השותפות במרחבי הידע,
התיאום, ההסכמות והבעלות המשותפת

הכנסות מול הוצאות

סה"כ לאורך 5 שנים – התקציב מאוזן

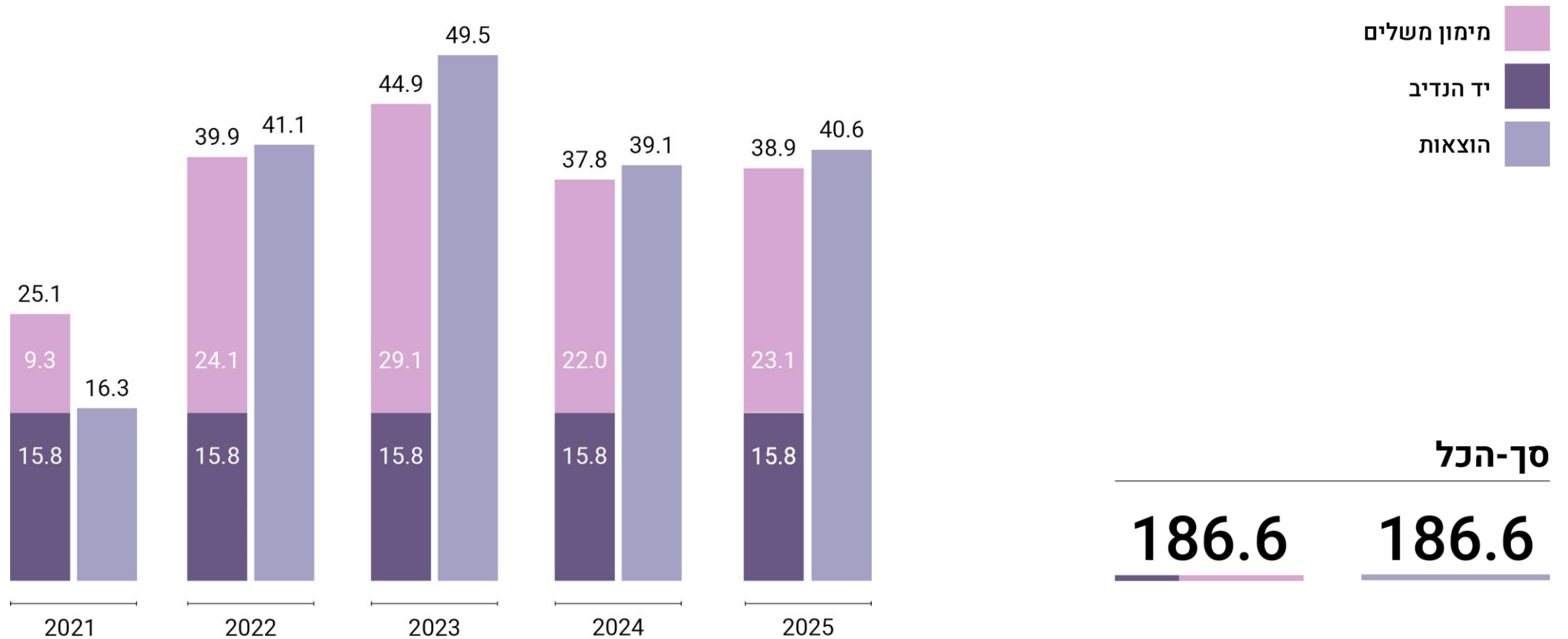
המספרים במלש"ח

כלכלה

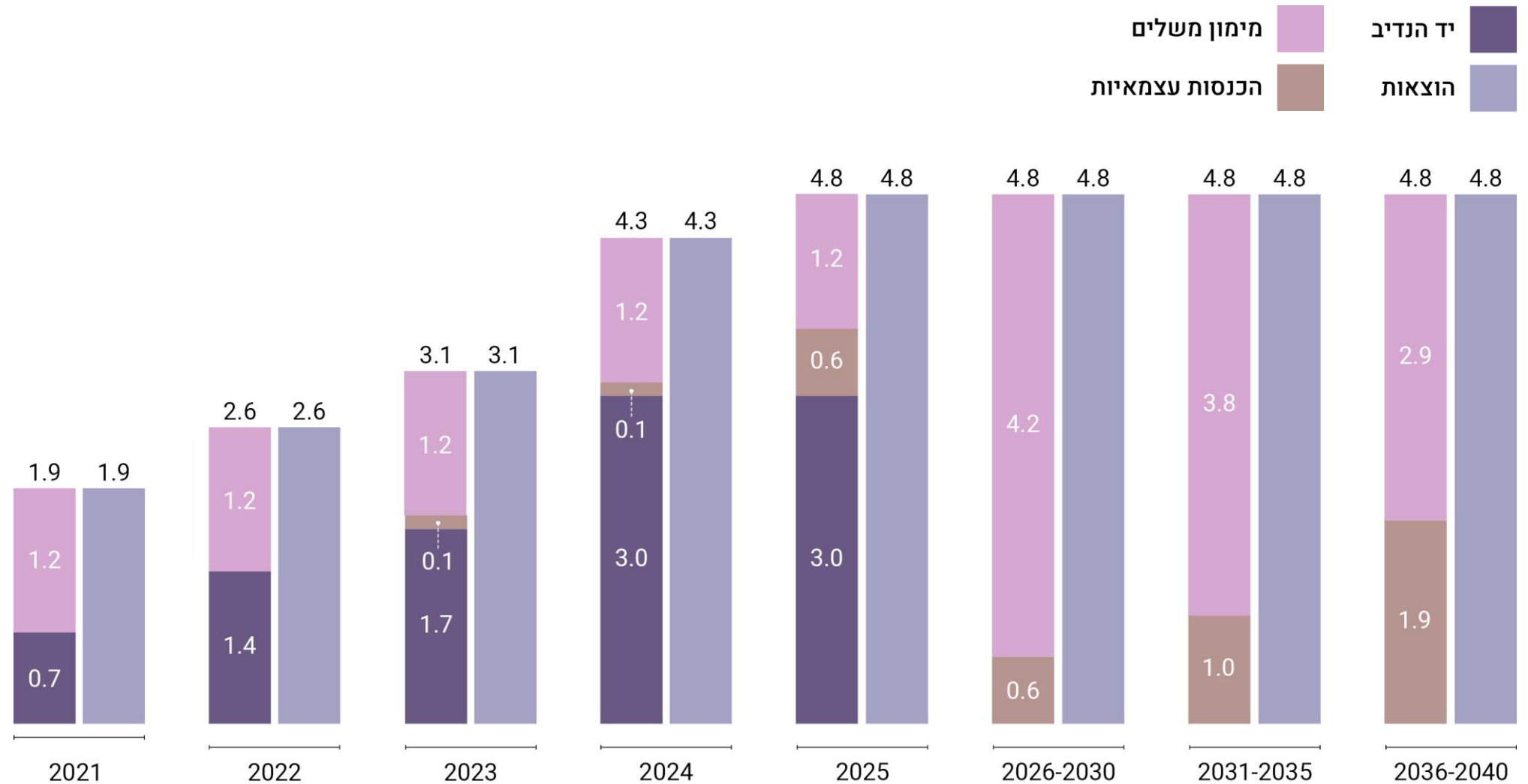
יובל כרם גילה
KGC

הוצאות מול הכנסות לשנת 2021-2025

מודל הכנסות ותחזוק לטווח ארוך

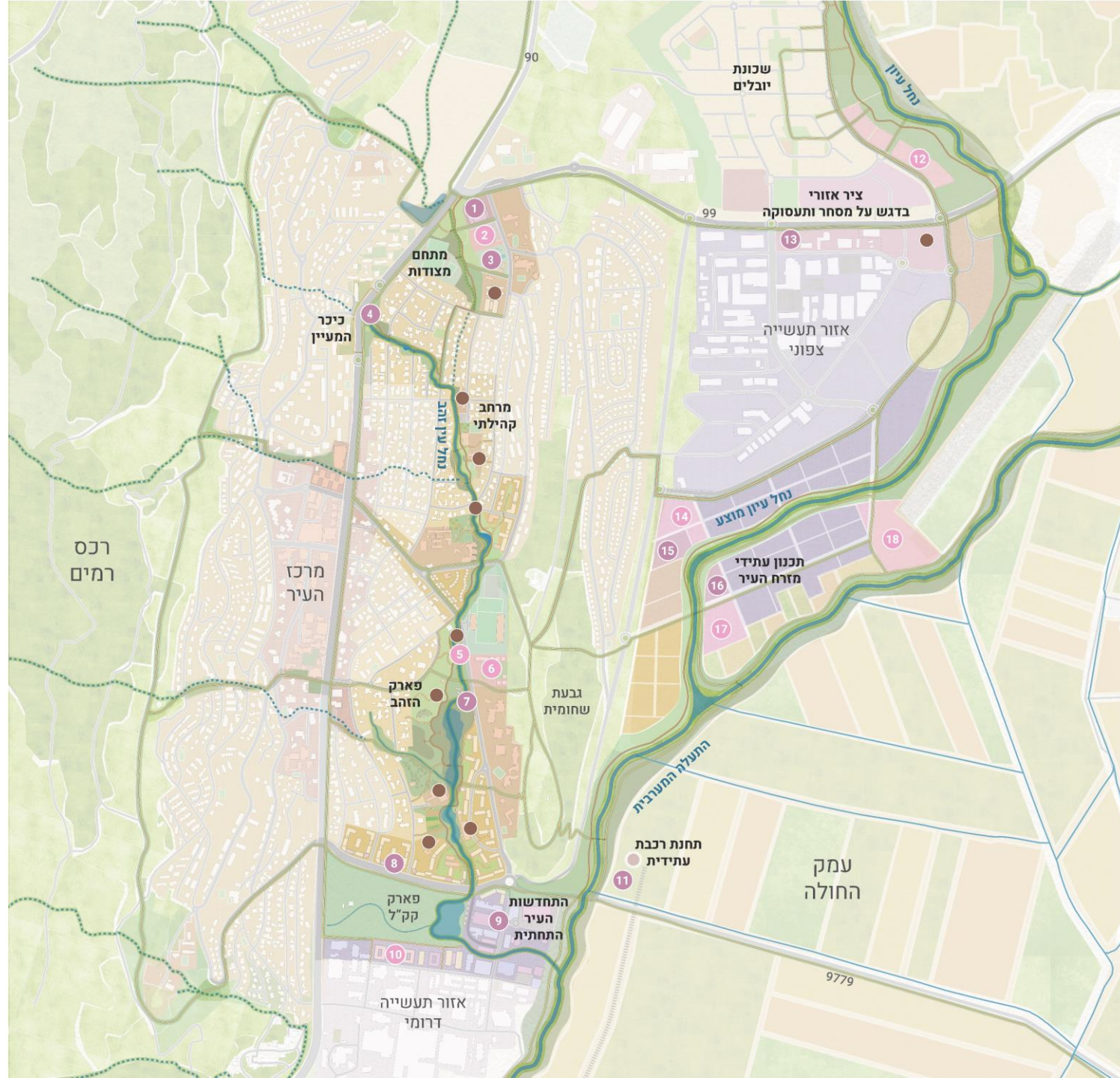

מנופים כלכליים פיתוח מסחר ותיירות בזיקה לנחל

תכנון עירוני

מתחמים

- מגורים
- התחדשות מגורים
- חינוך, ציבור וקהילה
- תיירות
- מסחר
- ספורט
- תעשייה
- תכנית אב להתחדשות
- מרכז העיר

מקרא

תיירות

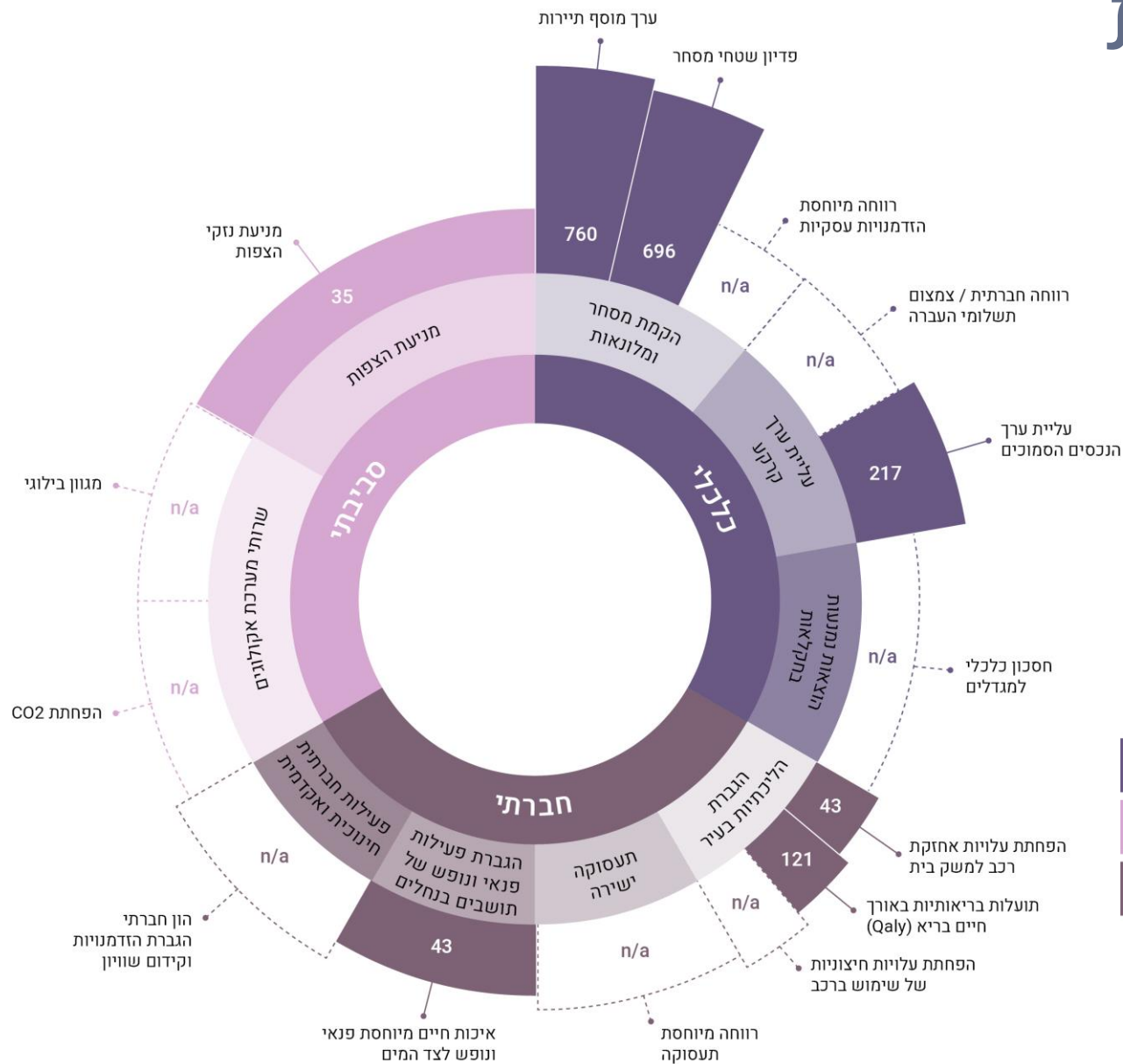
- אכסניית ספורט
- מוזיאון מורשת העיר
- מלון מטיילים וסדנאות
- מתחם הוסטלים
- יעוד תיירות - שכונת יובלים
- מלון ומרכז כנסים
- מרכז תיירותי לתעופה קלה
- חוזה חקלאית תיירותית

מסחר ויזמות עסקית

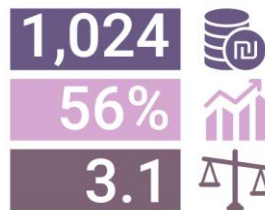
- שירותים מסחריים מחוץ לקניון
- מסעדה על הנחל - מתחם ספורט עירוני
- בית קפה - כיכר המעיין
- בית קפה במרכז מבקרים - פארק הזהב
- חזית מסחרית - הנרייטה סאלד
- מוקד מסחרי - התחדשות העיר התחתית
- בית קפה בסמוך לתחנת רכבת העתידית
- מרכז מידע ושירות למטיילים
- הסעדה ומתחמי עבודה על הנחל
- הסעדה ומתחמי עבודה על הנחל

פיתוח עסקי בשטחי עירייה

תועלות כלכליות חברתיות וסביבתיות

SROI כנגד סך ההשקעות והתפעול

ערך נוכחי נקי של הפרויקט (ENPV)
 שעור תשואה חברתי על כספי ההשקעה (IRR)
 יחס עלות תועלת (B/C ratio)

SROI כנגד סך השקעות יד הנדיב

ערך נוכחי נקי עבור יד הנדיב (ENPV)
 שעור תשואה חברתי על כספי ההשקעה עבור יד הנדיב (IRR)
 יחס עלות תועלת עבור יד הנדיב (B/C ratio)

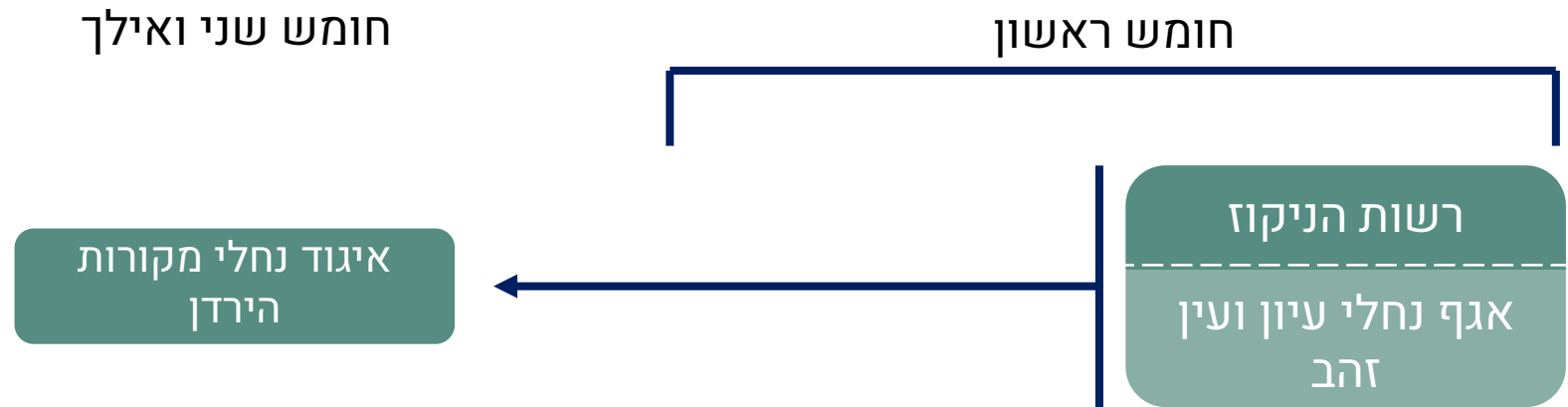
• המספרים במלש"ח
 • n/a = אימפקט שלא נאמד במסגרת הנייר
 • אין קשר מדויק בין גודל העמודות לגודל האימפקט - להמחשה בלבד

ניהול הפרויקט

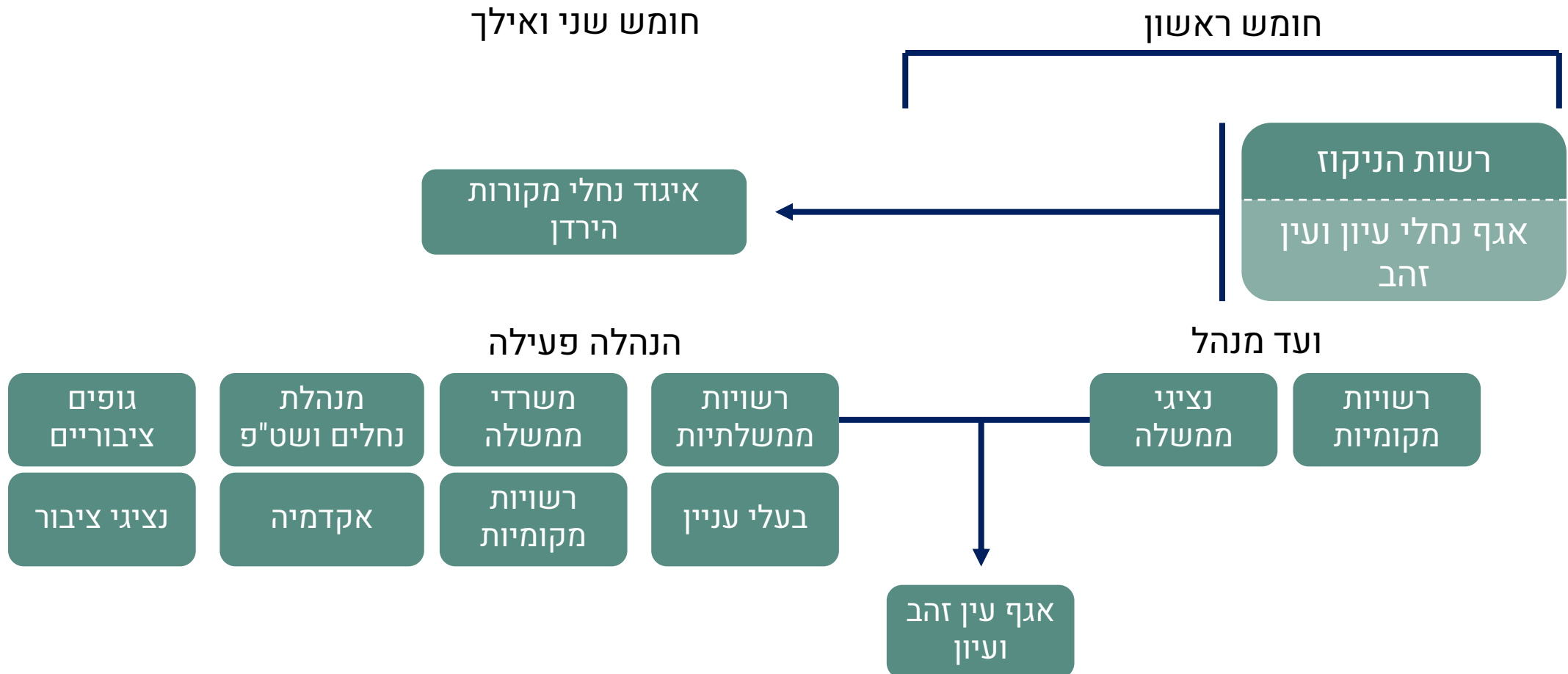
אינג' רן מולכו
ליגמ פרויקטים סביבתיים

ניהול הפרויקט הקמת איגוד נחלי מקורות הירדן

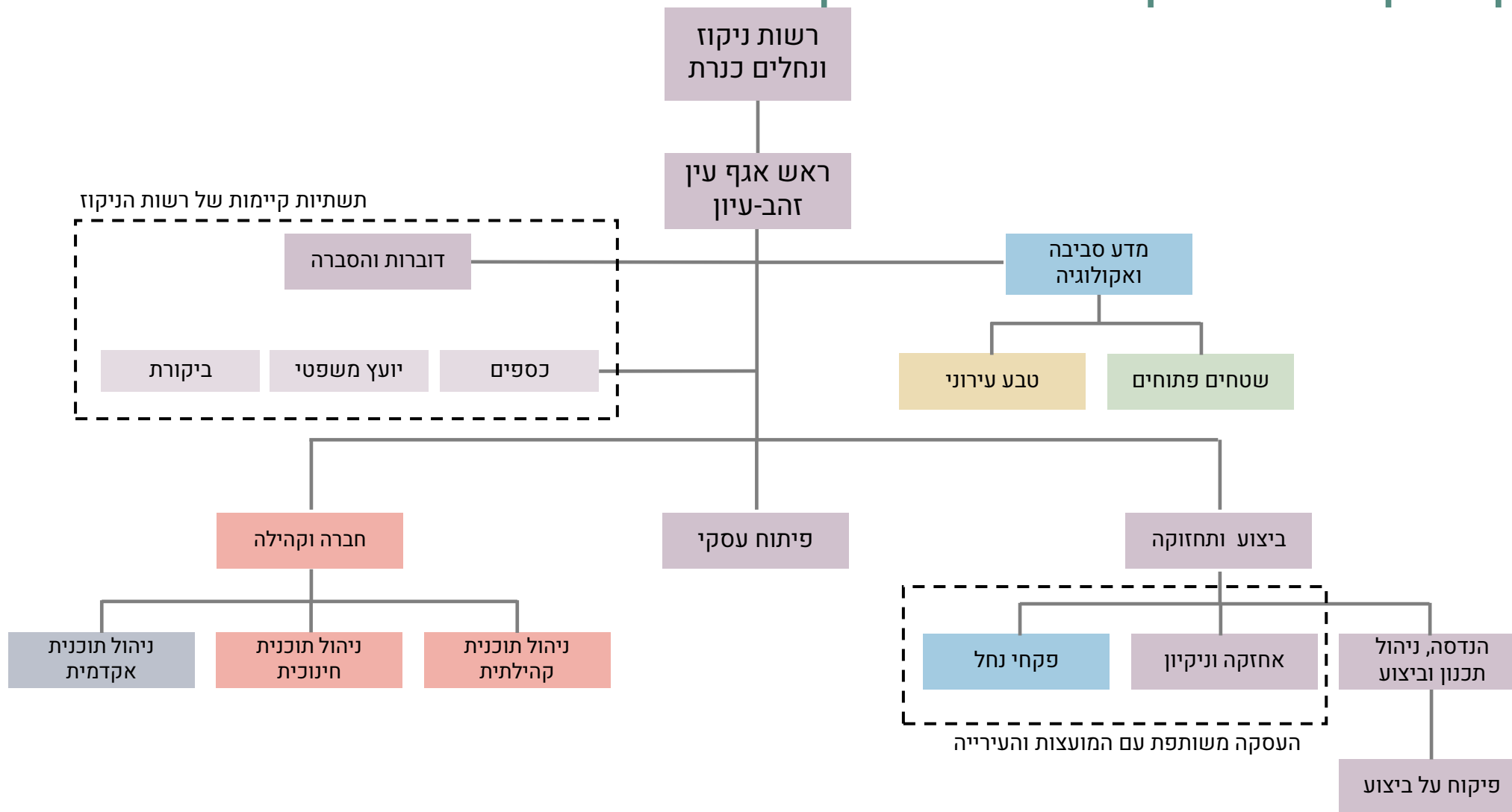

ניהול הפרויקט הקמת איגוד נחלי מקורות הירדן

ניהול שלב א'

אגף עין זהב ועיון ברשות הניקוז

שותפים נוספים

